

EUROKRATT

SIIM KALLAS

lubab pärast Brüsselit
Eestisse tagasi tulla

Pidu juurviljahelide
taustal

Parteid eurovalimiste
pöörises

Euroopa Liit
karikatuurides

Avatud ukсед
ELi liikmesriikide
saatkondades

Väikesed suured teod kujundavad parima Euroopa

TOIVO KLAAR, EUROOPA KOMISJONI EESTI ESINDUSE JUHT

Viis aastat on lühike aeg. Eesti riik on kaheksateist korda viis aastat vana ja isegi taasiseseisvunud Eestit on meil olnud pea neli korda kauem. Ometi võime ka pärast viieaastast Euroopa Liidu liikmelisust juba tõdeda, et Eesti jaoks on olnud tegemist positiivse valikuga. Jah, kurta võib alati ja ma ei avalda mingit saladust, kui ütlen, et Euroopa Komisjoni ametnikud on mõnede arengute suhtes vähemalt sama kriitilised nagu „keskmine“ Euroopa Liidu kodanik, kui taolist üldse olemas on. Kõik ei saagi meeldida: isegi kõige paremas päevas leiame midagi, mis oleks võinud paremini minna, mida siis rääkida nii mitmetahulise kogemusest, nagu seda on ühe riigi osalus Euroopa Liidus.

Ometi on Eesti elanikud tohtult võitnud. Vaba liikumine, võimalus teise liikmesriiki õppima või tööle minna, mitmekümnemiljardiline toetus Eesti majandusele struktuurifondide näol ja erinevad toetusskeemid ettevõtjatele, põllu- ja kalameestele räägivad selget keelt. Kõike seda meil ei oleks, kui me ei oleks Euroopa Liidus. Aga enamgi veel: Eesti riigi ja üksikute eestlaste osalus Euroopa Liidu otsustusprotsessides kõige erinevatel

tasanditel, alates mittetulundusühingutest kuni riigijuhtideni välja, võimaldab meil osaleda Euroopa kujundamises just niisuguseks, nagu meie seda näha soovime.

Tahaksin rõhutada just seda viimast lauset. See, kuivõrd Euroopa Liit vastab meie ootustele, sõltub väga suurel määral meie panusest. Loomulikult ei ole meie hääl nii tugev kui näiteks Prantsusmaa või Saksamaa oma, aga ometi on kohtumistelaua ümber alati 27 esindajat ja igaüks neist saab ka soovi korral sõna. Seega sõltuvad arengud ühes või teises valdkonnas kindlasti riikide erinevast suurusel, aga samas olulisel määral ka riikide (või riikides tegutsevate organisatsioonide) esindajate oskusest oma seisukohta kaitsta. Ja loomulikult sellest, et konkreetne seisukoht ka olemas oleks.

Kindlasti aga ei saa oma seisukohta kaitsta nii, nagu seda hiljuti kuulsin ühe ministeeriumi tegevuse kohta: tolle ministeeriumi esindajad erinevates töögruppides ei võtnud pikka aega sõna ühes küsimuses või pidasid seda teemat sootuks ebaoluliseks kuni ühel päeval peaval minister ärkas ja teatas, et „blokeerime selle vajadusel

ministrite tasandil ära”. Nii endale küll sõpru ei võida; nagu öeldud, seisukohad peavad olema hästi läbi mõeldud, hästi sõnastatud ja hästi kaitstud ja seda juba varajastest staadiumist alates. Kui kõik need tingimused on täidetud, siis võib ka väike suuri asju teha, sest nagu öeldud: igaüks saab sõna ja mõistlik ettepanek on mõistlik ka väikese suust tulles, võib-olla isegi eriti väikese suust tulles, sest suure ettepaneku taga kahtlustatakse sageli mingit krutskit.

Kokkuvõtvalt oleme Euroopa Liidu liikmelisusest palju saanud ja saame veel, aga oluline on ka meie endi panus. See-tõttu on oluline ka see, keda me 7. juunil Euroopa Parlamenti valime. Siin ei ole kasu erakondlikust kuuluvusest, oluline on isik. Kui saan valida isiku, kes kuulub ka mulle sümpatiseerivasse erakonda, siis on väga hästi, sest Euroopa Parlamendis tööpoolest oluline töö käib üleeuroopaliste parteide fraktsioonide raames. Aga kui valik on erakonna ja ebapädevate isikute või erakonnata pädeva isiku vahel, siis valiksin mina juba viimase.

Oluline on aga, et me läheme valima, sest vaid nii saame osaleda Euroopa kujundamises. **ek**

2 Kolumn

Toivo Kläär: Väikesed suured teod kujundavad parima Euroopa

4-5 Uudised

6 Persoon

Siim Kallas: „Tulen kindlasti Eestisse tagasi, kui siin aeg täis saab”

8 Europarlamendi valimised

Info valijale: Euroopa Parlament – täisealiseks saanud noorem vend

Kuhu peaks suunama ELi raha?

Haritud ja innovaatiline Euroopa Liit – kuidas seda saavutada?

14 Majandus

Kuidas elavdada Euroopa majandust?

15 Kultuur ja vaba aeg

Euroopa läbi karikatuuriprisma
Kamaluga kodust proosat otse eurotsooni

17 Noor

Euroopa kodanik lustlikus naljapildis
Eric Katskowski: uue ühiskonna katalüsaator

20 Kas teadsid?

Seikle päevaga läbi Euroopa!
Euroopa päeva pidustused juurviljahelide saatel

22 Kasulik EL

Pandivere paeriik allikate allikal

24 Ristsõna

Helista, kui on küsimusi

EUROPE DIRECT on tasuta teabetalitus, mida inimesed võivad kasutada kõikjal Euroopa Liidus, et saada vastuseid küsimustele ELi ja sellega seonduvate teemade kohta. Huvitab sind ELis töötamine või õppimine? Tahad saada teavet ELi põhiseaduse või institutsioonide kohta? Helista ja uuri järele!

EUROPE DIRECTi talitusel on: Ühtne tasuta telefoninumber 00 800 6789 1011, millele saab helistada ELi liikmesriikidest ning kus kõnelele vastatakse ka eesti keeles.

Tavaline telefoninumber 00 322 299 9696, millele saab helistada kõikjal üle maailma ning mille puhul kehtivad tavapärased kõnetariifid.

TULE MEILE KÜLLA!

Euroopa Liidu Infokeskus
Laikmaa 15, Tallinn 10143
tel 626 4433, faks 626 4401
e-post info@euroopaliit.ee
www.euroopaliit.ee

EUROPE DIRECTi infopunktid:
Europe Directi Hiiu (ja Saare) Maavalitsuse infopunkt
Saare Maavalitsus
Kuressaare, Lossi 1
Telefon: 4841119

Lõuna-Eesti infopunkt
Europe Directi Pärnumaa infopunkt
Pärnumaa Maavalitsus
Pärnu, Akadeemia 2
edir@parnumaa.ee
Telefon: 4479739

Europe Directi Valgamaa infokeskus
Valga Maavalitsus
Valga, Kesk 12
euroinfo@valgamaa.ee
Telefon: 7666137

Europe Directi Võru teabekeskus
Võru Maavalitsus
Võru, Jüri 12
euroinfo@mv.werro.ee
Telefon: 7868335

Europe Directi Viljandimaa infopunkt
Viljandi Maavalitsus
Viljandi, Vabaduse plats 6
edir@viljandimaa.ee
Telefon: 4330428

Europe Directi Jõgevamaa infopunkt
Jõgeva Maavalitsus
Jõgeva, Suur 3
euroinfo@jogevamv.ee
Telefon: 7766312

Europe Directi Põlvamaa infopunkt
Põlva Maavalitsus
Põlva, Kesk 20
euroinfo@polvamaa.ee
Telefon: 7998910

Europe Directi Jõhvi teabekeskus
Kaubandus-Tööstuskoja
Jõhvi esindus
Jõhvi, Pargi 27
margus@koda.ee
Telefon: 3374950

Tartu Ülikooli Raamatukogu EL-i dokumendikeskus
Ruth Tammeorg
W. Struve 1, Tartu 50091
tel 737 5781
faks 737 5701
e-post euroinfo@utlib.ee

Audentese Ülikooli EL-i dokumendikeskus
Liis Saks
Tondi 55, Tallinn 11316
tel 699 6557
faks 699 6500
e-post liis.saks@audentes.ee

Eurokratt

Euroopa Komisjoni Eesti esindus
Rävala 4, Tallinn 10143
telefon 626 4400
faks 656 4401
e-post info@euroopaliit.ee
www.euroopaliit.ee
Toimetuse kollegium: Hannes Rumm, Mai Vöörmann, Hardo Pajula, Karl Martin Sinijärv, Peep Vain
Teostus: KPMS
Kaenefoto: Euroopa Komisjon
Fotod: Istockphoto, Euroopa Komisjon, Vincent Kessler, Liina Ristoja, Anna Stöcher, Priit Simson
Trükk: Uniprint
Tiraaž: 50 000
Ajakirja tekstid ei kajasta Euroopa Komisjoni ametlikke seisukohti.

Hillar Mets

Ägeneb võitlus laste väärkasutamisega

Euroopa Komisjon võttis märtsi lõpus vastu kaks ettepanekut, et kehtestada uued eeskirjad inimkaubanduse ning laste seksuaalse kuritarvitamise, ärakasutamise ja lasteporno vastase võitluse tõhustamiseks.

Uute ettepanekute kohaselt saab kuriteo toimepanija vastutusele võtta ka juhul, kui kuriteod on toime pandud välismaal. Politsei võib kuriteo toimepanija tabamiseks kasutusele võtta samad meetmed, mis on juba kasutuses organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisel. Nüüdsest sätestatakse ka ohvri abistamise ja kaitsmise meetmed ning lihtsustatakse laste kuritarvitajate karistamist ja töötatakse välja süsteem, millega tõkestatakse juurdepääs lastepornot sisaldavatele veebisaitidele.

Ühtekokku haarab üleilmne riikidevaheline ja riigisisene inimkaubandus 1225 miljonit inimest; sellest ELi suunatud või ELis toimuv inimkaubandus hõlmab igal aastal sadu tuhandeid inimesi. 10–20% lastest kannatab lapsepõlves seksuaalse väärkohtlemise all ning lapsporno levik veebisaitidel on üha kasvav probleem. 2008. aastal tuvastati rohkem kui 1000 laste kuritarvitamist kujutava sisuga veebisaiti, millest 71% asus Ameerika Ühendriikides. **ek**

Tunnustatakse uusi kirjanikke

Euroopa Raamatukaupmeeste Liidust, Euroopa Kirjanike Nõukogust ja Euroopa Kirjastajate Liidust koosnev konsortium ning Euroopa Liidu kultuuriprogramm algatasid programmi, mille raames antakse uutele andekatele kirjanikele aastatel 2009–2011 välja kolm kaasegse kirjanduse auhinda.

Kultuuriprogrammi eesmärk on juhtida tähelepanu loovusele, mitmekesisusele ja Euroopa kaasegse kirjanduse rikkusele. 34 ELi kultuuriprogrammis osalevat riiki on jaotatud gruppidesse, milles valitakse igal aastal iga riigi kohta välja üks võitja.

Käesoleval aastal tunnustatakse auhin-naga Austria, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Leedu, Norra, Poola, Portugali, Prantsusmaa, Rootsi, Slovakkia ja Ungari kirjanikke. **ek**

Ühiselt vastu kliimamuutustele

Euroopa Komisjon esitas aprilli alguses nn valge raamatu, mis on aluseks valit-suste, ettevõtete ja erinevate kogukon-dade vahelisele ühistegevusele kliima-muutuste mõjuga kohanemisel.

Euroopa Keskonnaagentuuri hiljutise aruande järgi kujunevad kliimamuutuste tagajärjed prognoositust tõsisemaks ning loodusõnnetused, nagu näiteks põud ja üleujutused ilmnevad ka hoolimata raken-datavatest leevendusmeetmetest.

Olukorra parandamiseks loob Euroopa Komisjon liikmesriikide esindajatest koos-neva juhtrühma, mille tööd hakkavad

toetama tehnilised töögrupid. 2011. aastaks loob komisjon võrgustiku kliima-muutuste mõju käsitleva teabe vahetami-seks, tagades seega ühtse ja kooskõlas-tatud lähenemisviisi ning seades kliima-muutustega kohanemise strateegia nii ELi poliitika prioriteediks kui ka välispoliitika osaks.

Järgmise 50 aasta jooksul mõjuta-vad kliimamuutused põhjalikult nii olulisi majandussektoreid, madalama sissetule-kuga kodumajapidamisi ja ettevõtteid kui ka ühiskonna teatavaid grupe, näiteks eakamaid või puuetega inimesi.

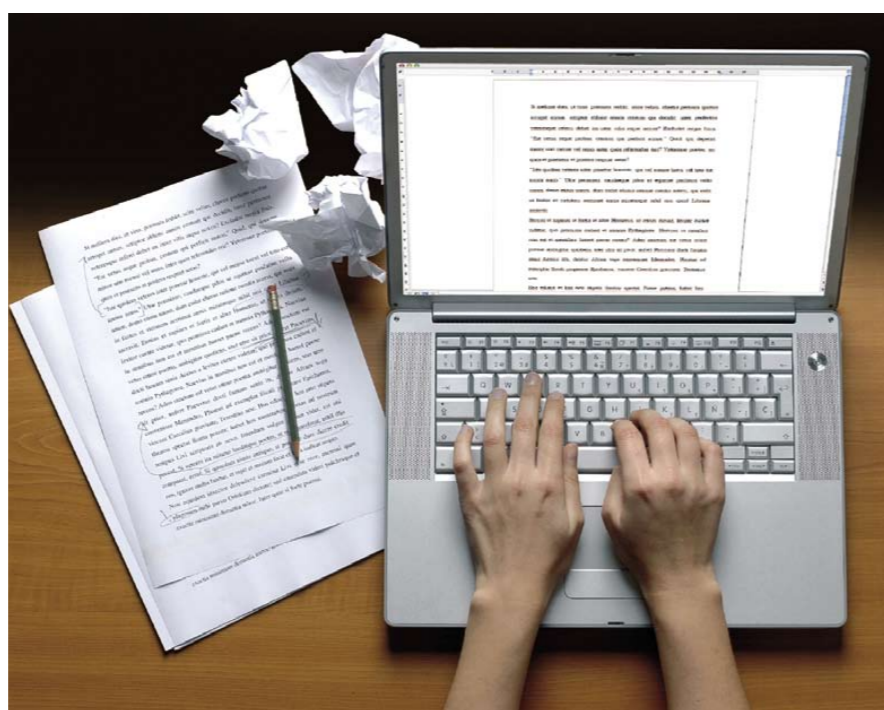
ELi kaubamärk muutus odavamaks

Kui varem tasusid ettevõtjad ELi-sisese kaubamärgi kaitsmiseks kahte lõivu – taotlemis- ja registreerimistasu, siis alates maist asendatakse see ühega.

Ettevõtja jaoks väheneb kogukulu taotluse paberandjal esitamisel 27 300 kroonilt (1750 eurot) 16 380 kroonile (1050 eurot). Elektroonilise taotluse esit-tavad ettevõtted maksavad senise 24 960

krooni (1600 euro) asemel ainult 14 040 krooni (900 eurot). Peale rahvusvahelise kaubamärgi kinnitamist on uueks tasuks 13 572 krooni (870 eurot).

Tänaseks on kogu maailmas regist-reeritud üle 500 000 ELi kaubamärgi, mis takistab teistel ettevõtetel kasu-tamast samu nimesid, sümboleid ja tunnuslauseid. **ek**

Euroblogi ärkas taas elule

Euroopa Komisjoni Eesti esindus avas uuesti euroblogi, mis asub aadressil ec.europa.eu/eesti/blog/index_et.htm. Blogi esimeses sissekandes kiidab esinduse juht Toivo Klaar USA presidenti Barack Obamat inimestega rääkimise eest, avaldades samas kahetsust, et Euroopas sellist lähenemist aina vähem kasutatakse.

„Olen veendunud, et eriti praegusel ajal on ülioluline, et rahva ja riigi valit-sejate vahel toimuks reaalne dialoog, näost näkku. Kas sellise dialoogi käigus, mis võiks ju toimuda näiteks Eesti puhul maakondade keskustes, saaksid liikmes-riikide valitsuste liikmed ka kuulda asju, mis neile ei meeldiks? Kahtlemata. Aga samas soodustaks see ühist arusaama, mõistmist, et oleme kõik ühes paadis ja ühiselt peame ka tormist välja tulema,“ kirjutab Toivo Klaar. **ek**

Mobiili kasutamine välismaal enam kui poole odavam

Alates 1. juulist 2009 langevad ELi liikmesriikides nii välismaal tehtavate mobiilikonede, saadetavate tekstisõnu-mite kui ka andmeside piirhinnad. Kokku langevad mobiilside rändlusteenuste hinnad kuni 60%.

Tänu Euroopa Parlamendi poolt aprilli lõpus vastu võetud mobiilside rändlustee-nust käsitlevatele ELi eeskirjadele hak-kab mõnes teises ELi liikmesriigis saade-tud tekstisõnum senise 4 krooni ja 38 sendi asemel maksma vaid kroon ja 71 senti.

Muudatusena peavad mobiilsideoperaa-torid hakkama välismaal rändlusteenusena tehtud kõnesid maksustama sekundipõhi-selt pärast esimest 30 sekundit ja vastu-võetud kõnesid alates esimesest sekundist. Praegu maksavad tarbijad umbes 20% roh-kem sellest kõneajast, mida nad tegelikult kõnet tehes või vastuvõttes tarbivad. Uute eeskirjade kohaselt on igal tarbijal võima-lus seada ka piirmäär, milleni jõudes lülitub teenus välja. **ek**

Siim Kallas: „Tulen kindlasti Eestisse tagasi, kui siin aeg täis saab”

TEKST: KATRIN VAGA
FOTOD: EUROOPA KOMISJON

On esmaspäeva õhtu ning suurepäraselt vaadet Euroopa Komisjoni asepresidendi Siim Kallase 12. korrusel asuva Brüsseli kabineti aknast varjutab paks hall udu. Euroopa Liidu kõrgeimal kohal töötava eestlase viieaastane ametiaeg hakkab täis saama ning kuigi Kallas on oma tulevikuplaanide osas napsõnaline, soostub ta tegema väikse tagasivaate viimase viie aasta tööle haldusküsimuste, auditi ja pettusevastase võitluse voliniku ametis.

Olete Eestit esindanud nii positsioonikas ametis tänaseks viis aastat - sama kaua, kui Eesti on kuulunud Euroopa Liitu. Kui palju on võõrsil veedetud aeg ning silmatorkav ametikoht muutnud teie tunnetust oma riigist ja endast kui eestlasest?

Lapsed ütlevad, et palju. Siia tulles alguses lihtsalt ei hooma, kui suured mõned asjad olla võivad. Silmaring on meeletult avardunud, mõistan paremini teisi rahvaid ja riike, see on teinud mu maailma meeletult rikkamaks. Aga inimene, kes vahetab kodumaa välismaise keskkonna vastu, teeb väga radikaalse sammu ja see pole kunagi kerge. Abikaasa Kristi ütleb, et tema pole märganud ühtegi eestlast, kes on elanud mõnda aega välismaal ja kirub Eesti olusid. Kui mõtlema hakata, siis tõepoolest – inimesed, kes on mujal elanud, saavad aru, kui paljud asjad on Eestis ikkagi hästi.

Kui tugevalt on Eesti riik suutnud end Brüsselis teie arvates nende viie aasta jooksul maksuma panna?

Meil pole halvasti läinud. Teised riigid on sisepoliitilistel põhjustel tekitanud ELi jaoks palju probleeme, neist suurima näiteks Iirimaa. Selles mõttes on Eesti olnud tasakaalukas riik, mis on oluline panus ELi üldisesse õhustikku. Kahjuks pole Eesti olnud ühelgi alal nn eesliini riik, ehk küberkaitse mingil määral, aga see on rohkem julgeoleku ja NATO teema.

Te ei või end voliniku ametis küll poliitiliselt määratleda, ent mida olete siin saanud oma riigi heaks teha?

Euroopa Komisjoni liige saab enda riigile kõige rohkem kasu tuua oma tööd hästi tehes. Mingisugust huvidekonflikti ei esine näiteks info ja kontaktide vahendamises ja inimeste kokkuvuimises – see kõik on minu töö täiesti loomulik osa. Samuti saab komisjoni liige esitada ka oma riigi seisukohti. Kuigi ma ei saa võidelda suhkrutrahvi vastu, saan ühe või teise teema kohta, olgu see siis idapartnerlus või turumajandus, öelda, millised meeleolud meil nendel teemadel riigis valitsevad.

Eestil on olnud ühenduses veel paar olulist ambitsiooni. Peale seda, kui majanduskriisi kõige sügavam põhi on ära puudutatud, peaks olema selleks euro kasutuselevõtt. Kuidas siit vaadates tundub, kas euro on paari aasta pärast Eestis reaalne?

Väga palju sõltub Eestist endast ja sellest, kuidas asju juhatakse. Praegu tundub, et euro tulekuks 2011. aastal on võimalused olemas. Teisest küljest on see aga väga suur töö, mis Eesti valitsusel ja Pangal es seisab.

Mida peate oma kõige olulisemaks töövõiduks nende aastate jooksul?

Uutest liikmesriikidest töötajate plaanipäraselt värbamist Euroopa Komisjoni. Võtta

ikkagi kaheteistkümnest uuest liikmeriigist põhimõtteliselt 4000 inimest tööle – see on hiigeltöö. Teisele kohale töövõtude osas paneks selle, et masinavärgi haldamist on mõnevõrra muudetud. Sinna alla kuulub läbipaistvuse algatus, kogu finantsjuhtimise parandamine.

Kõige rohkem meedikajastust on läbipaistvuse algatuse raames saanud nn lobistide registri idee. See loodi, et näidata, kui palju mõjutavad otsustajaid need ringkonnad, kelle huvid suurte otsuste puhul mängus on. Kas olete tulemusega rahul?

Olen rahul. Register on vabatahtlik ja tänaseks on end registreerinud üle 1200 organisatsiooni, mida on päris palju. Seal on väga palju huvitavat informatsiooni, mida kuskil varem polnud. Need, kes on end sinna sisse kirjutanud, andsid allkirja, et järgivad teatud hea käitumise tavadid ja reegleid.

Aga kas selle väikse asja näitel võib teha suurema üldistuse, et Brüsselis aetav poliitika on muutunud ausamaks ja läbipaistvamaks?

Jah, sest me ei kauple millegagi. Miks need organisatsioonid registriga ühinevad? Sest see on usaldusväarsuse küsimus. Keegi ei saa nüüd öelda, et ELi otsustamisprotsess on mõjutatud mingite tumedate jõudude poolt. Ei saa kuidagi teha järeldusi,

et keegi Euroopa Komisjonis sõi kellegagi lõunat ja siis jõudis seal räägitud idee välja mingisse seadusandlikusse dokumenti. Parlamendis oli see varem võimalik. On ju jälgitud lobiorganisatsiooni kodulehel olevat muudatusettepanekut, mis liigub ilusasti läbi mitme ahela ja jõuab läbi mingi parlamendiliikme esituse viimasel hetkel arutelu juurde. Ja väga mitmel korral on see läinud ka direktiivi sisse.

Kas teie ametisoleku aja jooksul on olnud ka selliseid algatusi, mille tulemus pole olnud päris see, mida oleksite oodanud?

Eks siin seda bürokraatiat veel on, aga kuna ühenduses on ka 27 liikmesriiki, siis nii või teisiti on kogu otsustamine nendega seotud. Mõni asi võtab siiani liiga palju aega ja on võimalusi, kuidas asjade käiku kiirendada ja paindlikumaks muuta.

Lissaboni leppe ratifitseerimine peaks kaasa tooma mõningad muudatused võimupiiride osas; kui palju sellesse majja võimu jääb ja millised õigused on edaspidi parlamendil ning kahel uuel juhil – ELi presidendil ja ELi välispoliitika juhil?

Seda küsimust praegu kõik arutavadki ja see pole täpselt selge. Kui luua välisteenistus ja see õnnestunult püsti panna, võib

see olla suur asi. Kui selline mees või naine, kes on komisjoni asepresident ja Euroopa välispoliitika võtmekuju, ütleb, et ELi seisukoht on selline, siis on edaspidi ühe suure riigi välisministril väga keeruline ilmuda teleekraanile ja rääkida muud juttu. Viimatimainitu ongi tänane probleem. Mis puudutab seda, et suurendatakse nõukogu hääletamusega otsustamise rolli, siis sellest ma liiga palju ei arva, sest seda kasutatakse ka praegu üliharva, tehakse ikka kompromissi ja konsensusega. Kolmas asi – mida hakkab ikkagi tegema Euroopa Liidu Nõukogu vabalt tegutsev president, sest kõik ülejäänud ametikohad jäävad ju ka alles? Eks siin muidugi klaarimist tuleb ja sõltub väga palju ka konkreetsetest isikutest, kes siis mida tegema hakkab. Aga siseturu arendamises ja selle eest võitlemises on muidugi komisjoni roll määrav. Nii tugev, kui on komisjon, on ka tegelikult Euroopa majandus.

Kui juba tulevikust räägime, siis on ju Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso öelnud, et kui ta ise jätkab järgmisel ametiajal, näeks ta ka teid meelsasti jälle oma kabinetis. Olete ka ise valmisolekut väljendanud ja seda on teinud ka Eesti riik. Milline portfell teid sellisel juhul huvitaks?

Sellest on vara rääkida, me töötame ikka

nii kaua selles ametis kui vaja. Tundub küll, et president Barroso jätkamise tõenäosus on suhteliselt suur, aga kuna Lissaboni lepet pole, siis on liikmesriigid ilmselt teinud sellise otsuse, et komisjon jätkab, kuni on võimalus reformileppe järgi uus komisjon paika panna. Nii, et see komisjoni koosseis jätkab uue aastani kindlasti.

Komisjonis on teiesuguseid volinikke, kes enne praegust ametit oma riigi poliitilisel maastikul enamuse juba saavutanud on, väga vähe. Kas te tulevikus enda jaoks Eestis üldse mõnda väljakutset näete? Või on need 5 aastat Euroopas andnud selle tunnetuse, et edaspidi tahaks suuremastabiliste asjadega tegeledagi?

Poliitik peab olema auahne, aga minu auahnusest on suur osa senise elu ja tegevuse jooksul juba rahuldatud. Olen saanud palju asju korda saata, olnud õigel hetkel õiges kohas ega arva, et kui olen olnud Euroopa Komisjoni asepresident, siis edasi saab olla ainult mingi käik kõrgemale. Mulle meeldiks väga ka mingi akadeemiline tegevus. Tulen kindlasti Eestisse tagasi, kui siin aeg täis saab. Ja kindlasti leian ka Eestis endale mingi huvitava väljakutse, selles pole mingit kahtlust. Mis see just täpselt on? Elame-näeme!

ek

Euroopa Parlament – täisealiseks saanud noorem vend

TEKST: MAIT OTS, BRÜSSEL
FOTO: VINCENT KESSLER (SCANPIX)

Sageli võrreldakse organisatsioone, algatusi või institutsioone inimestega – neil on sünnivalud, kasvuaastad, mehustumine ja täisiga, kunagi võib-olla ka raugapõli. Kui sellises raamistikus Euroopa Parlamenti vaadata, siis võib väita, et suve algul 30- aastaseks saav esinduskogu on jõudnud täismehe ikka ning toimetab võrdväärse oma kahe vanema venna – Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Nõukogu kõrval.

On iseenesest üllatav, et Euroopa Parlament – demokraatlike riikide moodustatud Euroopa Liidu üks kolmest peamisest institutsioonist – on ühenduse kõige noorem põhiorgan. Ehkki europarlamendi juured ulatuvad juba 1950ndatesse aastatesse, said eurooplased ühist esinduskogu esmakordselt otse valida alles 1979. aasta juunis. Täna-seks võib siiski öelda, et kunagi demokraatia viigileheks pilgatud parlamentaarne kogu on saanud küpseks parlamendiks nii oma mõõtmete kui ka volituste poolest.

Arusaam sellest, et poliitikute juhtimisel toimuv Euroopa integratsioon vajab ka laiade hulkade vahetumat osalust, oli olemas juba päris alguses. Juba Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) loomisega kutsuti kokku (10. septembril 1952) tollal 78-liikmeline ESTÜ Parlamentaarne Assamblee. Kuid nii siis kui ka hiljem – 1958. aastal Rooma lepinguga loodud Euroopa Majandusühendus nägi ette Euroopa Parlamentaarse Assamblee moodustamise (142 liiget); 1962. aastal nimetati assamblee ümber Euroopa Parlamendiks – moodustasid selle liikmesriikide parlamendid, kes määrasid sinna oma esindajad. Alles 17 aastat pärast oma praeguse nime saamist toimusid esimest korda EP otsevalimised, mille käigus valisid tollase üheksa liikmesriigi kodanikud 410 saadikut. Täna-seks 27-liikmeliseks paisunud Euroopa Liidu valijaid esindab praegu parlamendis 785 saadikut, kellest jääb pärast juunikuisel valimisi vastavalt kehtivale Nice'i lepingule järele 736.

See arv võib siiski täiendavate valimistega kasvada 754-ni juhul, kui Lissaboni leping saab sügisel kõigi liikmesriikide heakskiidu. Eesti olukorda see siiski ei muuda – meid jääb esindama ikka kuus saadikut.

Parlamendi pädevus kasvab

Ehkki võib arvata, et Euroopa Parlament on saavutanud suuruse, millest oluliselt arvukamaks ta koosseis enam ei paisu, on veelgi tähtsam võimupädevus, mille eurosaadikud on tänaseks omandanud. Kui assamblee algaastatel toimus see ainult jututoana ning riikide valitsuste esindajatest koosnev Euroopa Liidu Nõukogu pidi otsuste tegemisel parlamendiga konsulteerima ainult väga piiratud küsimustes, siis alates 1970. aastast sai parlament õiguse öelda oma tugev sõna ELi eelarve kinnitamisel. Sealt edasi on Euroopa Parlamenti võimupiirid ELiüleste seaduste loomisel üha laienenud ning tänast olukorda hinnates leiavad näiteks europarlamentist kuus põhjapanevat raamatut kirjutanud Richard Corbett, Francis Jacobs ja Michael Shackleton, et Euroopa Liidus on sisuliselt tekkinud kahekojaline seadusandlik süsteem, kus riikide valitsusi esindaval nõukogul on ülemkoja ning kodanike poolt otse valitud parlamendil alamkoja roll.

Sarnaselt riikide parlamentidega on ka Euroopa Parlamendil lõpliku sõna õigus Euroopa Liidu iga-aastase eelarve vastuvõtmisel. Ehkki ta ei saa otseselt muuta kõiki selle kuluvaldkondi, millest suurim

on põllumajandus, võib parlament eelarve tagasi lükata, kui leiab, et see ei vasta liidu vajadustele. Parlamendil on praegu nõukoguga võrdne sõnaõigus umbes kahe kolmandiku ELi õigusaktide vastuvõtmisel. Lissaboni lepingu jõustumisel laieneb see veelgi – suurematest valdkondadest lisandub parlamendi pädevusse põllumajandus. Europarlamendil endal ei ole küll otseselt seaduste algatamise õigust, kuid ka siin tooks Lissaboni leping saadikutele võimu juurde ja nad saaks Euroopa Komisjoni tugevamalt mõjutada uute algatustega välja tulema.

Seadusandliku tegevuse kõrval on parlamendil tähtis roll järelevalves ELi peamise täidesaatva institutsiooni – Euroopa Komisjoni üle. Parlament osaleb komisjoni ametisse panemisel – selle president ja liikmed peavad saama parlamendi heakskiidu ning parlament võib umbusaldushääletusega sundida komisjoni tagasi astuma. Lisaks peavad komisjoni liikmed, nagu ka nõukogu eesistuja, käima parlamendis oma tegevusest aru andmas.

Ehkki Eestis pälvivad europarlamendiga seonduvalt avalikkuse suurimat tähelepanu välispoliitilised küsimused, on selles osas parlamendi volitused suhteliselt väikesed. Parlamendi nõusolekut on küll vaja uute liikmesriikide vastuvõtmiseks ning enamiku ELi rahvusvaheliste lepete sõlmimiseks, kuid igapäevases välispoliitikas jääb parlamendi rolliks valdavalt raportite, soovitude

ja deklaratsioonide üllitamine, mille tege-lik mõju kipub olema minimaalne. Nii ongi näiteks parlamendi töökorralduse reformiga tegelenud sakslasest eurosaadik Dagmar Roth-Behrendt soovitanud muuta seda valdkonda, kuna siin „vastu võetud otsused unustatakse enne, kui parlamendiliikmed saalist lahkuvad”. Selle kujukaks tõestuseks on parlamendi Venemaad puudutavate resolutsioonide sõnastuse ja Euroopa Liidu tege-liku Vene-poliitika lahknevus, kus nõukogu ja komisjoni tegevus kipub eirama europarlamendi märksa nõudlikumat positsiooni.

Eesmärgiks on jõuda ühise kokkuleppeni

Euroopa Parlament valitakse küll riikide põhiseaduse liikmed grupeeruvad mitte geograafilisel alusel vaid vastavalt oma poliitilisele kuuluvusele. Nii on viimasel ajal olnud parlamendi suurim saadikurühm paremtsentristidel, pisut väiksem vasaktsentristidel, edasi tulevad liberaalid, rahvuskonservatiivid, rohelised, vasakpool- sed ja euroskeptikud. Loomulikult moodustavad need üksikeste liite, kuid enamasti on need ühe teema põhised ning selget eristumist valitsuskooalitsiooniks ja opositsiooniks ei ole. „Euroopa Parlamendis puudub opositsioon,” ütleb aastaid Riigikogu esimehe ametit pidanud ja nüüd viis aastat europarlamendis töötanud Toomas Savi. Sama rõhutab ka tema kolleeg Andres Tarand, kelle sõnul on suurem poliitiliste rühmade huvi jõuda eelkõige kokkuleppeni, mitte aga üksikestele „ära teha”, nagu see pahatihti Eestis kipub olema.

Kokkulepete otsimise kohaks on parlamendi põhilised tööorganid – komisjonid, kus arutelude käigus sõnastatakse europarlamendi ühised seisukohad. Viimases parlamendis oli 20 alalist komisjoni, millele lisandusid erikomisjonid mõne konkreetse küsimusega tegelemiseks. Komisjonides läbivaieldud dokumendid kinnitab hääle- tustega europarlamendi plenaaristung.

Istungite toimumispaik on üks esimesi teemasid, millele Euroopa Parlamenti kriitikud tähelepanu juhivad. Parlamendi täiskogu põhiline töökoht asub maailma- sõjajärgse leppimise sümbolina Prantsus- maal, Saksa piiri äärses Strasbourgis, kuid osa plenaaristungeid peetakse ka Brüsselis. Seal – Euroopa Komisjoni ja nõukogu asu- paigas – toimuvad valdavalt ka komisjonide ja fraktsioonide nõupidamised ning kui arvestada, et osa parlamendi sekretariaadist paikneb veel Luxembourgis, siis võib prak- tilise meelega inimene tõesti küsida, et milleks selline edasi-tagasi pendeldamine vajalik on. Siiski ei ole ei parlamendi erine- vad töökohad ega ka saadikute töö tõlkimine kõigisse 23 ametlikku keelde rahalises mõt- tes eriti kulukas – europarlamendi palgal oleva 6000 töötaja ning kogu masinavärgi ülalpidamine maksab igale EL-i kodanikule aastas alla 3 euro (47 krooni).

Selle väheste raha eest pakub parlament aga üsna tõhusat teenust, mis, kui arves- tada, et eri hinnangutel 60–80 protsenti riik- ide õigusloomest põhineb Euroopa Liidu

õigusnormidel, on EL-i kodanike jaoks päris hea kaup. Nii esineb parlament sageli nõud- likumana kui nõukogu, muutes eelnõusid pakutust veelgi rangemaks ning kodani- kele soodsamaks. Sellisteks näideteks parla- mendis viimase koosseisu tegevusest on energia- ja kliimapaketi mõne osa karmis- tamine või mitmed tarbijakaitset puuduta- vad küsimused nagu näiteks lennupiletite hindade selgus, rongireisijate õigused või hinnalagede seadmine mobiilside rändlus- teenustele.

Küsidest Eesti poliitika vanameistrilt Andres Tarandilt ja Toomas Savilt, mida peaksid kodanikud lähenevate valimiste val- guses silmas pidama, rõhutavad mõlemad, et Euroopa Parlamenti soovija peaks olema pädev mõnes valdkonnas, et selles sisukalt töötada, ning loomulikult peab ta olema Euroopa-meelne. „Euroopa Parlamenti mainet rikuvad käratsejad ja paabulinnud, kes mõtleavad ainult enda nähtavaks tegemi- sele,” märgib Savi euroskeptikutest rääkides ning talle sekundeerib Tarand, kelle arvates on nood „klouni seisuses” ja huvitatud pea- miselt ekraanile pääsemisest.

„Euroopa asi on nii hea asi, et seda peab ajama!” rõhutab Savi oma viieaastast tööd Euroopa Parlamendis kokku võttes. Maailma ainsa otsevalitava riikidevahelise parlamentaarne kogu uued valimised toimu- vad Euroopa Liidu suveniiri esimesel nädalal, Eestis 7. juunil. **eh**

Millist Euroopat me tahame?

Seekordne Eurokrati number on viimane Euroopa Parlamendi valimiste seeriast, mille eesmärk on pakkuda lugejale võimalikult selget pilti eri poliitiliste erakondade seisukohtadest valimiste eel.

Kuhu peaks suunama ELi raha?

* Erakond Eestimaa Rohelised ei olnud ajakirja trükkimineku ajaks küsimusele vastanud.

Eestimaa Rahvaliit

ANTO LIIVAT
EESTIMAA RAHVALIIDU
JUHATUSE LIIGE

Olen seisukohal, et eelkõige tuleb eelarveperioodi 2007–2013 vahendid kiiremini kasutusele võtta. Rasketel aegadel oleks need inimestele ja ettevõtetele oluliseks toeks. Taotlejate informeeritus peab paranema ja halduskoormus vähenema, riigi haldussuutlikkus peab tõusma. Ajal, mil tööpuudus muutub Eestis iga päevaga üha suuremaks probleemiks, oleme märtsikuu seisuga näiteks tööturumeetmete raames väljamakseid teinud keskmiselt 3% ulatuses. Ajal, mil kohalikud omavalitsused on riigieelarve kärpete tõttu sattunud raskesse olukorda, oleme kohalike avalike teenuste arendamiseks kasutanud vaid 4% ja piirkondade konkurentsivõime arendamiseks 4,5% struktuurivahenditest. **ek**

Eesti Keskerakond

SIIRI OVIIR
EUROPARLAMENDI LIIGE

On palju erinevaid tegevussuundi, mis vajaksid finantseerimist. Küsimus on pigem selles, kuhu tuleks praeguses majandusolukorras teistest valdkondadest suunata enam raha, ehk mis ikkagi on prioriteediks.

Pole kahtlustki, et majanduskriisi ajal, mis mõjutab kõige otsesemalt inimeste heaolu ning teravdab sotsiaalseid probleeme, peaks oluline osa investeeringutest minema ettevõtlike turgutamisele, töökohade säilitamisele ning uute töökohtade loomisele. Seega peab keskmes seisma inimene, tema heaolu.

Näiteks pakub Euroopa Liit võimalust kulutada kuni neli protsenti struktuurifondide vahenditest elamute energiatõhususe suurendamiseks ja taastuenergia kasutamise laiendamiseks. Selle rakendamine leevendab mitu probleemi: esiteks saavutatakse seeläbi elamutes oluline energiasääst, mis lisaks keskkonnakaitselistele tulemittele omab otsesest mõju ka elanike väljaminekutele, teiseks, saavad inimesed tööd ning nad ei pea paluma riigilt sotsiaalabi, kolmandaks laekuvad ettevõtetele ja töötajatele riigikassasse maksud.

Raha tuleks suunata eelkõige sinna, kus selle tulem on laiema mõjuga ning suunatud tulevikku. Seepärast omavad kahtlemata suurt mõju investeeringud energiasäästlikkusesse, laiemalt tervikliku energiapoliitika väljatöötamise ning selle rakendamisse. See aga viib meid järgmise olulise valdkonna – uute tehnoloogiate väljatöötamise ja rakendamise juurde. Seegi suund vajaks senisest enam tähelepanu, seda ka finantseerimise näol. **ek**

Reformierakond

RAIVO JÄRVI
RIIGIKOGU LIIGE

ELi rahaliste vahendite osas on lepitud praeguseks hetkeks kokku nn finantsperspektiivis ehk eelarveperioodis, mis on seitsme aasta pikkune. Et praegune 7-aastak lõpeb aastal 2013, saame keskenduda järgnevale ajaraamistikule (7 aastat pole „kivisse raiutud“, selle pikkus võib olla 5 aastat, mis on ka Europarlamendi soov). Seni on suurimad rahavood suunatud ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) ja nn ühtekuuluvuspoliitika valdkonda. Palju vähem läheb maaelu, kalanduse ja keskkonna valdkonda, nii nagu välispoliitikassegi.

Kui Euroopa Liit tahab jätkuvalt globaalne tegija olla, peab ta paratamatult üha enam integreerima (meeldib see paljudele või mitte). Ometi pean isiklikult õigeks mitte suurendada eraldi kulusid välispoliitika ja selle administreerimisele, vaid hoopis luua tingimused, et teha EList tegus ja innovatiivne „majandusrusikas“. Kui majandus on korras ja orienteeritud uute lahenduste leidmisele, mitte aga pealtnäha tulusatele allhangetele, on EL globaalne jõud.

Selleks aga tuleb oluliselt suurendada rahavoogusid konkurentsivõimesse (seal on nii haridus, teadus kui ka innovatsioon). Kindlasti ei saa ära unustada nn ühtekuuluvuspoliitikat, mis tagab suurema monoliitsuse ja tõhususe. Juba praegu on näha, kuidas arenenud riikides asendub põllumajandus järk-järgult üha enam maaeluga kui puhta keskkonnaga eluviisi levikuga ja keskkonnahoiuga. Milleks subsidierida valdkonda, mille omahind on kallis ja efektiivsus küsitav. Niisiis – konkurentsivõime, ühtekuuluvus ja maaelu kui selline. Esimene neist on käsikäes haridusega, millest peabki saama tuleviku Euroopa võtmesõna. **ek**

Isamaa ja Res Publica Liit

TUNNE KELAM
EUROPARLAMENDI LIIGE

Üldise majandussurutise oludes on vaja täpsemalt kui varem leppida kokku poliitikas, mis tagaks edasise jätkusuutlikkuse. Kindlasti tuleks jätkata ja isegi suurendada Euroopa ühtekuuluvuspoliitika rahastamist. Regioonide arengu ühtlustamine ning samaväärse elukvaliteedi loomine kõigis liikmesriikides on Euroopa koostöö ja solidaarsuse konkreetseim väljund, seega nähtavas tulevikus püsiv prioriteet.

Erinevad makroregionaalsed strateegiad, nagu seda on Euroopa Parlamendi algatatud ning peatselt rakendamisele kuuluv Läänemere strateegia, aitavad solidaarsuse eesmärki tegelikkuses teostada. Keskendudes konkreetse makroregiooni hetkeolukorrale tuleb ühtaegu saavutada vahendite ühtlasem jaotus erinevate regioonide vahel. Hetkel valitseb räge ebakõla Vahemere kauaaegse strateegia ning uue Läänemere strateegia arendamiseks mõeldud vahendite suhtes.

Teiseks jätkuvalt ELi prioriteediks jääb infrastruktuuride tõhustamine, kohalike kui ka üleeuroopaliste transporditeede ja -võrkude väljaarendamine. Kolmas prioriteet on ühtse energiaturu ning ühtsete energiavarustuse süsteemide loomine.

Ettevõtlike areng sõltub ettevõtete konkurentsivõimest, avatud turust ning reeglite läbipaistvusest. Selgem kui kunagi varem on vajadus panustada innovatsiooni ja teaduspõhisesse majandusse. Investeerida sinna tundub enam kui seni. Eriti oluline on toetada väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid, kes kujutavad endast majanduse alustala.

On vaja ümber korraldada Euroopa rahade suunamine põllumajandusse, mis on üks viimaseid Euroopat vanaks ja uueks liigendavaid poliitikaid. Selle asemel tuleb ELil keskenduda jätkusuutliku ja uuendusliku põllumajanduse toetamisele. Antud suund tähendab toetusüsteemide ühtlustamist ning ületootmisele ja seejärel toote hävitamisele pealemaksimise praktika lõpetamist. **ek**

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

IVARI PADAR
RAHANDUSMINISTER

Rahandusministrina tahan rõhutada, et Euroopa Liidu toetusrahala on Eesti viimase kümnendi arengus olnud väga kaalukas roll. Euroopa raha hakkas Eestisse jõudma juba tükk maad enne ELi astumist, andes positiivse süsti meie põllumajandusele ja maaelule, ergutades tee-ehitust, keskkonnakaitsset ning parandades inimeste heaolu.

Täna, kus me otsime väljapääsu rängast majanduskriisist, on euronaha tähtsust võimatu ülehinnata. 2009. aasta kärbitud eelarves jäid väheste erandite seas puutumata euroliidu struktuurivahendite 12,9 miljardit krooni. Ministrina olen tegutsenud selle nimel, et ka teised ministriumid viiksid erinevaid europrojekte maksimaalselt ja sihipäraselt ellu. Eurotoetustel on just rasketel aegadel tohutu mõju meie tööühisele ja maksulaekumistele.

Samas saab euronaha senisest tõhusamalt Eesti ja tema inimeste teenistusse panna. Struktuurivahendite olemuslikuks ülesandeks on kaotada ELi sees ebatervet ebavõrdsust, mis on praegu tähtsam kui ei kunagi varem. Kriis paljastas, et võrreldes pikaajaste turumajanduslike riikidega on uute liikmesriikide majandus palju hõrram, mistõttu on solidaarsuse suurendamisele suunatud muudatused vajalikud. Tuleb enam panustada uute liikmesmaade majandusse, et kasvaks nii nende ekspordi- kui konkurentsivõime ELi siseturul. Selle lahutamatuks osaks on tööjõu arendamine ja töötajate koolitamine. Vältimatu on ka Euroopa tasandil projektidega kaasneva bürokraatia vähendamine. Ise sooviksin Euroopa Parlamenti valituks saades keskenduda üleeuroopalisele majanduse elavdamise paketile, ELi abiraha paremale kasutamisele ja ka ühtse põllumajanduspoliitika tulevikule. Teisisõnu – Euroopast on võimalik raha juurde saada! **ek**

Haritud ja innovaatiline Euroopa Liit – kuidas seda saavutada?

* Erakond Eestimaa Rohelised ei olnud ajakirja trükkimiseks ajaks küsimusele vastanud.

Eestimaa Rahvaliid

ANTO LIIVAT
EESTIMAA RAHVALIIDU
JUHATUSE LIIGE

Haritud ja innovaatiline Euroopa Liit on võimalik vaid siis, kui igas liikmesriigis on haritud inimesed ja innovaatilised ettevõtted. Euroopa Liit üksinda ei muuda Eestit haritud ja kõrget lisandväärtust loovat tööd tegevaks riigiks. See on ka meie endi vastutuse küsimus.

Peame siinkohal tõsiselt ise peeglist vaatama ja küsima, kas oleme lisaks jutule asunud ka reaalse tegude teele. Teadmispõhise majanduse visioonis oleme justkui kokku leppinud, aga teadus- ja arendustegevuse meetmete raames väljamakseid teinud vaid 0,3% jagu eraldatud struktuurivahenditest. Üks indiaani muinasjutt räägib, kuidas piisab ühest mehest, et hobu jõe äärde viia, aga ka 40 ei suuda teda jooma sundida, kui ta seda ise ei taha. Euroopa Liit on tingimused loonud, kahjuks ei ole me ise olnud kuigi agarad oma võimalusi kasutama. **ek**

Eesti Keskerakond

SIIRI OVIIR
EUROPARLAMENDI LIIGE

Saavutada saab seda seeläbi, kui me ainult ei räägi hariduse ja innovatsiooni olulisusest, vaid tõepoolest suuname sinna ka vahendeid. Hambutu innovatsiooniaasta meid kindlasti sinna sihile ei vii.

Raha eraldamine ei ole siiski eesmärgiks omaette, eesmärgiks saab olla raha eraldamine neisse valdkondadesse, mis tagavad ettevõtete ja seeläbi riigi konkurentsivõime tõusu. Ega ilmaasjata ei kerki avalikkuses ikka ja jälle esile küsimus: kas jäämegi allhankijaks või suudame maailmas läbi lüüa ka millegi muuga. Miski muu ongi meie Nokia otsingute vaevaline tee.

Eestis, nagu kogu Euroopas on võetud suund teaduspõhisele majandusele. Küsimus, kas meie haridussüsteem toetab seda protsessi? Leian, et selle protsessi tugevdamiseks vajaks Eesti märksa enam tehniliste- ja loodusteaduslike alade spetsialiste. Nende ettevalmistamine ei sõltu aga ainult ülikoolidest, vaid riikliku poliitika terviklikkusest ja efektiivsusest. Ja viimane ei taandu kindlasti ainult arengukavade väljatöötamisele, vaid oluline on nende kindlakäeline elluviimine.

Praegune majanduskriis peidab siin oma suuri võimalusi, sest toimub majanduse korrastumine. Korrastumine ei peaks aga toimuma isevoolu teed, vaid seda protsessi peaks suunama – panustama riigi konkurentsivõimet tõstvatele valdkondadele, looma tingimused teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks, suunama haridussüsteemi uutele rööbastele. Nendes teedes ei ole midagi uut, need tuleb lihtsalt ellu viia. **ek**

Reformierakond

HANNES ASTOK
RIIGIKOGU LIIGE

Mõnikord on arukas riike ja regioone võrrelda inimestega, nende elukaare ja tegemistega. Nii mõnestki vaatenurgast meenutab Euroopa mulle pensionile jäämise plaane pidavat tubli inseneri. Miks?

Euroopa on olnud sajandeid maailma majanduse tõukejõuks ja eestvedajaks. Massiline käsitöö asendamine vabrikutega, terase, elektri, raudtee, aurulaevade, elekterside kasutuselevõtt – need kõik on Euroopa saavutused, mis tegid Vanast Maailmast maailma tööstuse ja innovatsiooni liidri. Hea klassikaline haridus on igale eurooplasele sajandeid käeulatuses olnud, olgu õppeaineteks kas filosoofia või tehnikateadused. Nii et insener võib oma elutöö üle olla uhke. Leiutatud, uuendatud ja toodetud on palju ning masinad käivad seniajani nagu kellavärk. Ka perekond on tubli, koos prouaga on üles kasvatatud kaks last. Ainult üks mõte närib mõnikord hinge.

Nimelt on mõlemad lapsed saanud hea hariduse, kuid kumbki neist pole ei insener ega ettevõtja. Nii pole ka Peter-Pierre'il elutööd, kõrgetasemelist inseneribüroo kellelegi lastest üle anda. Pigem mõlgub mees mõtte müüa büroo oma noortele kolleegidele, andekale Hiina juurtega insenerile ning Ameerika päritolu nutikale ärijuhile. Sest oma lapsed on riigi palgal: tütar sotsiaalhoolekandetöötajana, poiss filosoofiaõppejõuna ülikoolis.

Euroopa probleem ongi selles, et me oleme tugevad klassikalises hariduses ja süvateaduses. Aga kui järg jõuab uuenduste pööramiseni äriks ja kasumiks, on nii ameeriklased kui ka Aasia kasvavad tiigid meist kordades kiiremad ja ettevõtlikumad. Euroopa ees seisev põhiküsimus on ärivaimu toetuseks ja innovaatiliste ideede kiireks elluviimiseks soodsa õhustiku loomine. Pankrott pole kuritegu, vaid osa majanduse elukaarest. Ettevõtja pole vereimeja, vaid tööandja. Teadlasi peab jaguma nii ülikoolidesse kui ka ettevõtetesse. Ja ausalt teenitud rikkust ei tohi nullida kõrgete maksudega. **ek**

Isamaa ja Res Publica Liit

TUNNE KELAM
EUROPARLAMENDI LIIGE

Lihtne oleks alustada öeldes, et enam raha on tarvis. See on loomulikult ka tõsi, aga kohe tuleks ka küsida, et raha küll, aga kuhu see raha suunata. Rahaliste vahendite õige suunamine on siin aga võtmeküsimuseks.

Enamus Euroopa riike üritab kulutusi haridusele suurendada, ometi ei ole see toonud oodatud tulemusi. Seega on küsimus, kui tõhusad on need suurendused olnud. Investeerides lihtsalt olemasolevasse süsteemi, sealjuures aga süsteemi muutmata, ei saagi häid tulemusi anda. Süstemaatilised rahastused teadusarengu edendamiseks peavad muutuma normiks. Ettevõtete ja ülikoolide teadusinstituutide koostöö elavdamine ja nende omavaheline lähendamine on mõõdapääsmatu, et saavutada juba Lissaboni strateegias üles märgitud eesmärk tõeliselt innovaatilisest ja jätkusuutlikust Euroopast.

Elukestev õpe, praktikumikohtade suurendamine, mitte-formaalse õppe ning vabatahtliku töö panuse tunnustamine on teemad, millele Euroopa Liit peab esmajoonelise tähelepanu pöörama. Teoreetiline kooliharidus peab kindlasti käima käsikäes praktiliste teadmistega, mida on juba põhikooliski võimalik omandada õppepäevade või isegi õppenädalate raames kas siis ettevõtetes või riiklikes asutustes. Praktikumide juurutamine ülikoolihariduse igal erialal annaks noortele tööturule astujatele selle vajaliku praktilise kogemuse, mis tagab eduka tööturule sisenemise.

Õpitakse kogu elu. Elukestvasse õppesse investeerimine on endastmõistetav nõue. Eneseharimine ning täiendkoolitused peaksid olema iga inimese ja iga ettevõtte/riigiasutuse huvides, et saada paremaid tulemusi, motiveerides samal ajal ka töötajaid. Mitmekülgne haridus on garantiiks, et kriisi korral eluga toime tulla.

Vähe tähtis ei ole siinkohal ka mitte-formaalse õppe ja vabatahtliku töö tunnustamine ja selle panuse arvestamine ühiskondlikku ning majanduslikku arengusse. Laialdasemad vahendid ja vähem bürokraatiat tagavad parema kaasatuse ning suurema mõju kogu ühiskonnale. **ek**

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

IVARI PADAR
RAHANDUSMINISTER

Iseäranis keerulistel aegadel on ainumõistlik vaadata haridust koos majanduse ja muude ühiskonnas toimuvate protsessidega. Nii Euroopa kui ka Eesti üheks suuremaks probleemiks ja väljakutseks on üha kasvav tööpuudus ja võitlus sellega. Seetõttu on täiendavate vahendite suunamine ühisest eurokatlast tööta jäänud inimeste koolitamisega hädavajalik. Täiend- ja ümberõpe on kahjuks valdkonnad, kus Eesti oli juba enne kriisi enamikest ELi liikmesriikidest maha jäänud. Me peame arvestama ka sellega, et töökohad on kõikjal Euroopas muutumas üha ajutisemaks – Euroopa Liidus on keskmise töökoha kestvus kolm aastat.

Tõsiasi on ka see, et Eesti majanduse tänane struktuur vajab pigem lihtsat jõudu. Pisut pikemas perspektiivis on vältimatu, et Eesti muutuks odava allhankega maast riigiks, kus domineerivad kõrge kvalifikatsiooniga töökohad. Samuti tuleb kasvatada olemasolevate töökohtadega seotud tootlikkust. Vastasel juhul ei ole me enam turul konkurentsivõimelised. Vaatamata kriisile ei tohi unustada, et 2009. aasta on Eestis ja ELis kuulutatud innovatsiooni aastaks, mille sihid on suunatud kaugemale aastast 2010, kui lõpeb Lissaboni strateegia. Eesmärgiks on edendada loovust ja innovatsioonisuutlikkust. Innovatsioonile pühendatud programm peab aitama tõsta eurooplaste teadlikkust ja innustama teadusuuringutele. Sotsiaaldemokraatide ettepanek on rahastada ELi praegusest eelarvest oskuste programmi, et koolitada Euroopa töötajaid ka tuleviku ametiteks. Tööd tuleb teha ka selles suunas, et inimestele oleksid kättesaadavad elukestva õppe võimalused. Lahendused on vaja leida ka probleemidele, mis on seotud ajude äravooluga ehk kõrgprofessionaalide ja oskustöölise liikumisega Euroopast kolmandatesse riikidesse. **ek**

Kuidas elavdada Euroopa majandust?

TEKST: INDREK TREUFELDT, FOTO: PRIIT SIMSON

Euroopa Liidu kevadine tippkohtumine, kus osalevad liikmesriikide valitsusjuhid, on juba aastaid pühendatud majandusele. Tuleb tunnistada, et üsna tihti on sellesse tavasse pisut üleolevalt suhtunud. Mis selle majanduse üle ikka nii põhjalikult arutleda, kui see nagunii edeneb. Euroliidu majandusteemalised arutelud kippusid filosoofiliseks minema. Põhiküsimuseks seati, milline on Euroopa roll tuleviku globaalses majanduses.

Kuid tulevik on sageli abstraktne ja kauge, nagu ka globaalne majandusruum ning majanduselu murrab jõuga Euroopa avalikkuse ette. Igal pool jäävad inimesed tööst ilma, väheneb tarbimine ja süveneb lootusetus. Nii vaadatakse küsivalt valitud juhtide poole. Euroopa Liidu kõige esimene ühine paleus oli ühisturg, soov, et kaubad saaksid liikuda takistusteta ja seeläbi ka majandus õitseda. Üldine majandussurutis sunnib küsima, kas ühisest turust saadav ühine kasu on endine, kas vabades turul tegelikult süvendab või leevendab kriisi.

Seisak autotööstuses

Turufilosoofilised arutelud on kõige ägedamalt lahvatanud seoses autotööstusega, mida on peetud kriisi üheks võtmealaks. Kui see majandusvaldkond hangub, kaotavad töö väga paljud inimesed ja pankrotti läheb lugematu arv suurtootjatele allhanketöid pakkuvaid ettevõtteid. Näiteks Tšehhimaale Kolinisse rajatud tehases toodetakse 300 000 Citroeni, Peugeot' ja Toyota väikeautot aastas ja tehases on tööd leidunud kolm tuhat inimest. Viimasel ajal on toodangumahud siiski vähenenud. Citroeni autosid toodetakse ka Pariisi lähedal asuvas tehases, mis sel aastal pole õiget hoogu sisse saanudki, sest uusi autosid enam nii palju ei osteta. Töenäoliselt tuleb koondada 11 000 töötajat. Märtsi lõpul sai sulle sappa ka PSA Peugeot Citroen juht Christian Streiff, kes mõned aastad tagasi kogus plusspunkte Euroopa lennukitootja Airbus edusammudega. Siis juhtis ta lennukite tootmist.

Iga kümnes Prantsuse tööline on seotud autotööstusega – nii on ka loogiline,

et Prantsusmaa president Nicolas Sarkozy rõhutab vajadust teha kõik selleks, et valdkond kokku ei variseks. Veelgi enam – kevade hakul vihjas Sarkozy, et tasapisi tuleb Prantsusmaale tagasi tuua need autotööstusega seotud töökohad, mis odava tööjõu otsingul on viimaste aastate jooksul kaduma läinud. Selliseid töökohti võib esmajoonel leida just Tšehhist, aga ka Rumeeniast ja Slovakiast. Aga kõik see on üks ja ühine Euroopa Liit. Just kevadise tippkohtumise eel jõudis vaidlus eriti kirglikku faasi ning eesistujamaa Tšehhi, kelle juhatada hetkel on kõik euroliidu olulised kohtumised, ei olnud reageerimisega kitsi.

Just solidaarsus on see..

.. mida Euroopal praegu pakkuda oleks. Mitmes, põhiliselt just Ameerika-taustaga väljaandes, on viimasel ajal kombeks osatada eurooplaste solidaarsustunde muutumise üle. Ikka ja jälle märgitakse, kui innukalt imetleti Ida-Euroopa edinemist pärast raudse eesriide langemist.

Uues majandusolukorras aga ei taheta abipalveid sageli kuulda. Võrreldes Balti riikidega läheb veel suhteliselt hästi Tšehhil ja Slovakkial, samas on vanemate liikmesriikide seas neid, kes teistest õnnetumas seisus – näiteks Iirimaa. Iga kuu võib aga tuua uusi ärevaid uudiseid. Nii pole solidaarsusküsimus seotud pelgalt uute liikmesriikidega.

Euroliidu kevadisel tippkohtumisel anti teada ühistest meetmetest majanduse elavdamiseks. Ühtekokku paneb euroliit välja 3,3 protsenti rahvuslikkust rikkusest. Iga liikmesriik panustab majanduse elavdamise meetmetesse, ühtekokku tuleb umbkaudu 500 abinõu, sh maksudega seotud meetmed. Sealjuures on Euroopa Liit rõhutanud, et iga hinna eest tuleb tagada finantssektori usaldusväärsus, et ei kiiluks kinni eluterve laenusüsteem. Sel moel lisandub solidaarsusele ka kindlameelsus – kriisiga ei tohi lasta tekkida tunnet, et Euroopa rahandussüsteem on ebakindel. Üks osa meelekindluse tagamisest on tegelemine nn maksuparadiisi temaatikaga.

Aastakümneid pühaks peetud pangasaladusi tahetakse murda, et leida need, kes eri skeemidega maksudest kõrvale hoiavad ja sel moel tegelikult majanduse arengut pärsivad.

Suurbritannia valikud

USA uue administratsiooni majandusnõunik Larry Summers on mõista andnud, et eurooplaste koonerdavad ja võiksid panustada rohkem. Saksamaa ja Prantsusmaa liidrid on sellele vastanud, et liiga massiivsed rahasüstid võivad jääda liigseks koormaks tulevastele põlvetele, ohtu võib sattuda ka Euroopa ühisrahaga seotud hinnastabiilsuse põhimõte.

Saksa ja Prantsusmaa kõrval on mõneti keerukas olukorras Suurbritannia. Sel kevadel on London võõrustanud G20 tippkohtumist, kus osales ka USA vastne president Barack Obama. Sellesse ühendusse on Euroopa suurvõimude kõrval kaasatud ka teised globaalse majanduse tegijad – nii tuleb laveerida mitme huvigrupi vahel ja mõelda, mis on Euroopa ühishuvi, mis Briti huvi. Endisel impeeriumil on globaalse majanduse arengust oma arusaam ja nii ka praegusel peaministril Gordon Brownil, kes varasema rahandusministrina seisis pigem võimalikult regulatsioonivaba panganduse eest. Nüüd aga tuleb, erinevalt varasemast, rõhutada kontrolli tähtsust pangandussektoris. Samasuguses kahvlis on mõneti ka tšehhid, kes on hoidnud ameeriklaste poole ning esinenud rangete regulatsioonide vastu.

Kuidas edasi?

Eestile tähendavad uued abimeetmed edenemist ennekõike kahes valdkonnas – energiaühenduste ning ka nn lairibäitenduste ehk sidevaldkonnas. Abi ei tähenda lihtsalt raha saamist – selleks peab riik ka midagi reaalselt ära tegema, näitama, et leidub värskeid ideid ja otsustusvõimet. Nii ei tähenda solidaarsus mitte ainult abi ootamist, vaid ka tegutsemist. Uus energiakaabliühendus Soomega võib tingida nõude avada Eesti elektriturukonkurentsile. See aga võib tähendada, et põlevkivienergiale ilmub tõsine konkurent ja tekib tõsine küsimus, mis saab meie põlevkivisektorist.

Sel kevadel korraldatakse Prahast ka tööhõivealane kohtumine. Eestis on viimasel ajal väljendatud kartust, et töötute määr võib jõuda 10 protsendini. Euroopas võib 10 protsendi piir saabuda aastaks 2010. Töötuse kasv tekitab sotsiaalset tõrjutust, seetõttu tuleb tõsiselt mõelda, kuidas soodustada kasvõi ajutiste töökohtade tekkimist, kuidas suurendada panuseid kutse- ja ümberõppesse. **ek**

Sissejuhatus:
Autor: Urmas Nemvalts
Postimees 2003

Euroopa läbi karikatuuriprisma

TEKST: KERTTU KONGAS,
ILLUSTRATSIOONID: EALL

Karikatuurinäitus „Eesti 5 aastat Euroopa Liidus – EL karikatuuridel“

Maikuu esimesel päeval saab Eestil Euroopa Liidu liikmena täis viis aastat ja selle olulise päeva tähistamiseks koostas Eesti Ajalehtede Liit (EALL) Euroopa Komisjoni esinduse tellimisel näituse ajalehtedes ilmunud Euroopa Liidu teemalistest karikatuuridest. Näitus on avatud Euroopa Liidu Maja infokeskuses mai lõpuni.

Väljapanekul saab tutvuda viie aasta jooksul Eesti ajalehtedes ilmunud 50 karikatuuriga, mille on välja valinud autorid ja EALL. Näituse korraldaja Maige Prööm sõnul viivad karikatuurid näituseküllastaja ajas viis aastat tagasi. „Vaimukad pildid tulevad kuude ja aastate kaupa meelde, millised olulised sündmused on Eesti Euroopa Liidu liikmena tänaseks selja taht jätanud

või siis – miks ka mitte – mis on aktuaalsed veel tänagi,“ lisas ta.

Esimene sissejuhatav pilt räägib loo eestlase esimesest hommikust „eurooplastena“ – sellest, kas ja kuidas rahva kujutlus liitkuulumisest vastas reaalsusele. Visualiseeritud teemade seas on näiteks suhkrutrahviga seotud vaidlused ja eestlased kui moosisõja rahvas ning meelde on tuletatud ka humoorikat kõverat kurki. „Peatunud on ka kõigil olulisematel poliitilistel sündmustel nagu Eesti-Vene-Euroopa Liidu suhetel, Euroopa Liidu tulevikul ja Lissaboni lepinguga seotud küsimustel,“ selgitas Prööm ning lisas, et karikatuurid kõnelevad ka majandusküsimustest. Näiteks näitab üks viimastest karikatuuridest panganduskriisi saabumist Euroopasse ning mitmete karikatuuride teemaks on senini kõneainet pakkuv euro kasutuselevõtt.

9. mai Euroopa päev
Autor Hillar Mets / Eesti Päevaleht, 2007

Töötõu vaba liikumine
Autor Hillar Mets / Eesti Päevaleht, 2006

Näitus on üles ehitatud aastate kaupa, esimesed karikatuurid on 2004. aasta maist-juunist ja viimased 2009. aasta jaanuarist. Väljas on nii üleriigiliste kui ka maakondlike ajalehtede karikatuure, kokku üheksast EALLi liikmeslehest: Virumaa Teataja, Oma Saar, Lääne Elu, Järva Teataja, Eesti Päevaleht, Postimees, Äripäev, Õhtuleht ja venekeelne Postimees. Autorid on Urmas Nemvalts (Postimees ja venekeelne Postimees), Hillar Mets (Eesti Päevaleht), Indrek Tegelmann (Järva Teataja ja Virumaa Teataja), Andrus Peegel (Oma Saar), Ott Vallik (Lääne Elu), Anti Veermaa (Äripäev) ja Andres Varustin (Õhtuleht).

Näitusega saab tutvuda alates 4. maist Euroopa Liidu Maja infokeskuses Tallinnas (Laikmaa tänav 15), mis on avatud tööpäevadel kell 11–17. Näitus jääb avatuks mai lõpuni ning läheb seejärel mööda Eestit rändama.

ek

Kamaluga kodust proosat otse eurotsooni

TEKST JA FOTO:
KARL MARTIN SINIJÄRV JA
JÜRGEN ROOSTE

Üks ulgüestlaste kogukond on kogunenud Euroopa pealinna Brüsselisse. On noori ja vanu, mehi ja naisi ning eriti lapsi. Seega võib üpris julgusti ütelda, et tegelik kogukond on lapskond ja eks lapsed peavadki kogu kondamist edasi kandma ja andma.

On väga armas, et kaugel maal pesitsevad eesti inimesed võtavad vaevaks ja kutsuvad endale külla südamaal virelevaid luuletajaid. Side koduse kultuuriga peab ju säilima – päris väikesi kääbikuid silmas pidades ehk lausa tekkima – ja mis või kes võiks sisemise sideme tugevdamise huvides olla parem kui paar poeti partsti Brüsselis. Me kuus lähematut pole ju kaugeltki ainsamad eestikeelsed kodanikud keset Belgia. Ning me esimese päeva põhiülesanne oli ikkagi kõnelda lühemat kasvu kodanike ehk lapsukestega.

Lennujaamast viidigi meid

.. otse koolijaama, see purakas mis hirmus, kolm tuhat murdjakääbikut sees, noist eestikeelseid kuuekümnepäevit. Alguses anti meile väiksemad vaadata-jutlustada, seejärel mõnevõrra suuremad. Aga kõigest järjekorras.

Väiksemad kuulajad, algklasside lapsed, on ju veel lähini, üdini siirad, nende reaktsioon ja kohalolu ja tähelepanu (või selle puudumine) on vahetud. Noh, eks ole seda tihti korratud, et lastele loomine on eriti nõudlik ja keeruline töö, neile nahavahele ja säält edasi hinge pugemine on parim, mis üks kirjanik-kunstnik võib saavutada, sest konventsioonid ja kokkulepped pole veel muutnud nende kunstitaju kiuslikuks ja „mitmekihiliseks”. Neile peab korraga olema olema sillerdav-vulisev lapselik keel, kõitev sisu ja siis veel too tilluke mõistatuslik mügarik, miski õpetussõna või salasisu.

Eks me siis rääkisime ja lugesime muinasjutte ja oma lapsikummat/lapselisemat

Loo autorid koos Brüsseli linnapea Freddy Thielemansiga.

luult, mida ka aja jooksul omajagu kirjutet. Väga põnev oli märgata, kuidas lood ja laul lastesse settisid, nii et ei saanudki enam aru, kas kirjandus katsub ära neelata neid, või neelavad nemad kirjandust.

Suuremate lastega, täpsemini noortega

.. on teine lugu. Nende ilmataju on juba säärane, et seda tuleb pisut kõigutada, malidest või mässust vabastada.

Aga sellegi jaoks leidsime rohu: rahvusliku mekiga sürrealism on mingi täiesti Eesti oma asi, ei ole teist palju mujal kohanudki. Noh, võtame kasvõi Laabani-Ehini asju, Kesküla mängu „Vabariigi lauludes”, Johnny B Isotamme mehelikku mõistukõnet, Künnapu uuemad maausumõjulised maagilised mõlgutused... Eks sesse rivi paigutu mõni meiegi asjake. Rahvusliku sürrealismi mõju noorte inimeste päälle on tõestatud asi: see loob korraga tingimused raamidest väljaspool, kriitiliseks mõtlemiseks ja mängulustiks, aga samas säilitab identiteedi, mitte ei löhu seda postmodernilt. Brüsseli koolinoortest eestlased paistsid küll oma vaimsete surfilaudadega me sürrilainet tabavat, paari mõtet säält kaasa rabavat. Neil jätkus ka julgust küsida ja torgata, seda julgust peavad eestlased ikka veel õppima, tavaliselt peame publikult siin pikalt soojendama ja pehmitama, et neid kaasa rääkima panna. Muidugi, kui see lõppeks õnnestub, siis märkad alati, et vaiksed salalised eestlased liigutavad enese sees üht kummalist ja siiski terviklikku mõttemaailma, mis aitab just me moodi maailma paika säädida ja toda mõtelust pidi ühte päädida.

Õhtul tuli aga kirjandus, kultuur

.. ja eesti asi laiali laotada täiskasvanud eestlastele. Ega need täiskasvanud eestlased ei ole mingi lihtne publikum ei Eestis ega maailmakõiksuses. Õnneks olid mõned terasemad lapsed ennast õhtusele sündmusele kaasa nuianud ja seega meil, esinejatel vahva ühendus hommikupoolsete kõnetundidega loodud. Euroeestlastel oli küsimusi küllaga, laudadel lebasid õlled ja juustud ja määrateldamatud kakud, kõik olivad rõõmsad ja nutt ei tulnud kurku kellelgi. Vist. Sihuke ilus eestlaselt eestlasele jutupidu. Kuigi tegelt oli ka soome ja kreeka ja itaalia ja veel mõne muumaa rahvusest kodanikke. Meil oli õnnis uhke tunne, et ühe tillukese päevaga saime suure tüki kultuuri inimeste südamesse viia.

Ja järgmisel päeval

.. tuli meil kummalise nimega leksikahausis – oli seal nüüd eurooplaste üld- või ühiskogu – avada kõikse esimene sealne kunstinäitus, mis terase silmaga bioloogitari Kaari Saarma fotosid sisaldas. Loodame, et eestimaine kunstikupatus leiab ka edaspidi tee Brüsseli seintele. Nii kontori- kui koduseintele. Ja väisates kohalikku ropprikkaliku koloniaaldisainiga raekoda pörkusime Brüsseli linnapea Freddy Thielemansiga – kena jumikas mees nagu mõni teinegi linnapea. Friikartulitest, merikarpidest ja kloostriõllest seekord ei kõneleks, nendiksime vast niipaljudest, et koju jõudes olime väsinud, aga õnnelikud. ek

Euroopa kodanik lustlikus naljapildis

TEKST: KERTTU KONGAS

Aprillis autasustati koomiksikonkursi „Euroopa Liit ja selle kodanikud”/”Sina kui Euroopa Liidu kodanik” piirkondlike võitjaid Kärt Koosapoega, Ivo Kruusamägi ja Silver Veilbergi. Tähistamaks saavutatud edu kutsuti esikoha pävinud Kärt Koosapoeg mai alguses paaripäevasele huviretkele Brüsselisse. Paralleelselt suurte Euroopa päeva pidustustega tehakse sealsel uhkel tseremoonial teatavaks ka üleeuroopiline võidukolmik, kellele jagatav auhinnafond ulatub kokku 12 000 euroni.

Kärt Koosapoeg

Silver Veilberg

Ivo Kruusamägi

Euroopa Komisjoni poolt ellukutsutud ning Eestis REC Estonia koordineeritud koomiksivõistluse ideeks oli ärgitada kõiki huvilisi noori tudengeid näitama visuaalse keele kaudu oma (humoristlikku) nägemust kodakondsuse mõistest Euroopa Liidus. Ülesandeks oli vastata läbi huvitavate ja karikatuursete piltide, ilma teksti kasutamata, küsimusele „Mida tähendab olla kodanik Euroopa Liidus?”. Osalejatel ei pidanud olema kunstialast haridust ning kokku esitati vaimukaid, lõbusaid ja oskuslikke joonistusi konkursile ligi 70, millest kvalifitseerus osalema 47.

Aprilli algul autasustati võitjaid riigisisel tseremoonial ning seejärel on esikoha pävinud Kärt Koosapoeg oodatud kahepäevasele reisile Brüsselisse, kus 11. mail toimub kõigi 27 liikmesriigi võitjate seast kolme väljavalitu triumfi pidulik tunnustamine. Plaanis on külastada ka Euroopa institutsioone ja tutvuda Brüsseli linna võludega.

Üleeuroopalise konkursi esimese koha auhinnaks on 6000 eurot, teine koht saab 4000 eurot ning kolmas 2000 eurot. Parimad koomiksid panakse üles komisjoni liikmesriikides asuvate esinduste veebilehtedele ja EUROPA serverisse. Sobival võimalusel kasutatakse võidutöid ka kodanikele suunatud ELi kampaaniates. ek

Žürii, koosseisus Kadri Soova, Kaarel Nõmmik, Rasmus Ruuda, Maiken Staak ja Kadri Kull, arvamused võidutöödest:

Esimese koha vääriliseks tunnistati Kärt Koosapoja töö, mis võitis žürii südamed hea joonistusstiili ning huvitava ideega. Pildil on kujutatud noori mängimas mängu, mida võiks tinglikult nimetada “Euroopa twisteriks”. Populaarse seltskonnamängu ühendamine Euroopa ideega on väga tabav – meil kõigil on ELi piires võimalik liikuda nii nagu soovime.

Ivo Kruusamägi pilt on lõbus ja meeleolukas – Euroopa riikide lippe hoiavad ülal taevaperspektiivist joonistatud väikesed inimesed. Muljetavaldav oli just see, et erinevates ELi teemalistes illustatsioonides on Euroopa kaardi motiivi kujutatud sajal erineval ja paljunähtud moel, ent selline lähenemine tundus uudne ja huvitav.

Žüriid võlus Silver Veilbergi töö tugev graafiline tase ning meeldejäädav ja huvitavad elemendid. Hoogne ja noortepärane eurorong võtab Euroopa Liidu võimalused noorte jaoks kokku lõbusalt ja moodsas vormis.

Eric Katskowski: uue ühiskonna katalüsaator

TEKST: LIINA RISTOJA, FOTO: LIINA RISTOJA

Noor visionäär Eric Katskowski (22) usub, et mida vähem on inimeste seas n-ö nutrikese kompleksi, seda lähemale on võimalik jõuda tõeliselt arenenud ühiskonnale. „Ma suudan, oskan ning tahan oma kogukonna heaks midagi ära teha,“ kirjeldab ühenduse Tegusad Eesti Noored üks eestvedajaid kodanikuühiskonnas elava tulevikuinimese juhtmõtet.

Huvi ühiskonna vastu ja usk kodanikeühendustesse on Ericut juba kuus aastat sidunud Tegusate Eesti Noortega. Selle aja jooksul on ta korduvalt käinud Euroopa Noorteparlamendis Eestit esindamas, lõõnud kaasa lugematute ürituste korraldamises ning olnud hulgaliste grupikoolituste eestvedajaks. Lisaks mõnda aega ka Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu vabaihenduste huvide eest seisnud. „Mul on haiglane huvi kõige vastu, mis ümbritseb. Või siis eluterve – kuidas võtta,“ põhjendab Eric lõbusalt oma renomeed, lubamata seejuures kasutada sõna „aktivist“, kuna liigset rabelejat ta endas ei näe – kogemused lihtsalt kogunevad ajapikku. „Ma ei eita oma harjumust teoretiseerida,

aga mulle meeldib kõike proovida ja oma silmaga näha,“ ütleb ta enda kohta.

Tegusate noorte ühiskond

Töö noorteorganisatsioonidega ja Euroopa kogemus on Ericut veennud, et ühiskond saab paraneda just kodanikeühenduste kaudu. „Iga kodanik peaks tundma, et ta pole lükata-tõmmata, vaid iseseisvalt mõtleb ja ühiskonnale oluline,“ selgitab ta ja lisab, et positiivsed muutused saavad siis, kui inimesed hakkavad oma vastutust ja rolli paremini tunnetama ning viskavad ära mõttemalli, et „seal üleval otsustatakse“ või et keegi teab paremini, mis on hea.

Selleks on aga vaja ergutada inimeste

algatusvõimet, mida saab ennast grupifanaatikuks pidava Ericu sõnul kõige paremini esile kutsuda just läbi kogukondliku tunnetuse, mis peaks algama üldisest hariduskeskkonnast. „Mulle meeldib kogukonna mõiste ja mõte, see on eluterve, efektiivne ja inspireeriv. Pole oluline, kas räägime riigist, kohalikust omavalitsusest või klassist – tähtis on tunnetada ühisosa,“ sõnab ta. Ühisosa tunnetamisele, initsiatiivile on orienteeritud ka Tegusad Eesti Noored, milles on kesksel kohal grupitöö kui meetod noorte loovuse avamiseks. „Inimene tunnetab, miks ta on eriline, väärtuslik ning mis on tema oskused ja tugevused,“ kirjeldab Eric loodavat keskkonda, mis innustab noori oma potentsiaali rohkem rakendama.

Tuleviku Euroopa mudel

Nii Tegusate Eesti Noorte kui ka Euroopa Noorteparlamendi mõte on luua keskkond, kus poliitikast, majandusest ja ühiskonnast huvituvad noored saaksid kokku tulla ning maailma asjade üle arutleda. Noorteparlamendi istungid kujutavad endast poliitilisi simulatsioone, mille koosseis imiteerib Euroopa Parlamenti, kuid seda Ericu kirjeldusel vaid sõnades. „Kui tänane Euroopa on väga selgelt riigikeskne – on 27 tooli ja laud ning igapäev tuleb oma seisukoha ja paberiga – siis noorteparlamendis jagatakse rahvasuvaliselt gruppidesse ja igapäev paneb oma n-ö rahvusmütsi korraks kõrvale,“ selgitab Eric põhilist erinevust tegelikkuse ja noorteparlamendi ehk ühtse Euroopa tulevikumudeli vahel.

Noorteparlamendi aruteluteemad on väga tugevalt seotud Euroopa Liidu aktuaalsete küsimustega ning lahendused peegeldavad noorteparlamendi arvamust sellest, kuidas Euroopa Liit peaks ühe või teise probleemi lahendamisel käituma. Üks eesmärk on noorteihendustel aga üle kõige. „Toetada noori, panna neid huvituma ja õpetada olulistel teemadel kaasa rääkima,“ võtab Eric noorteparlamendi ja Tegusate Eesti Noorte rolli lühidalt kokku.

Euroopalik mõtteviis Eesti moodi

Euroopa Noorteparlament on Ericut viinud aastas keskmiselt üheks kuuks riikidesse üle Euroopa ja n-ö rahvusmütsikese mahapanek on Ericu jaoks kujunenud täiesti igapäevaseks. Osalt ehk ka seetõttu, et kuigi pärit eestikeelsest kodust, on Ericul ka juudi juuri ning ta mõistab lisaks inglise keelele ka vene keelt. „Olen kasvanud Euroopa kogukonda ja mul on seal hästi palju sõpru,“ räägib ta. Lisaks Euroopa elule on Ericule tuttav aga ka elu ida pool. Nimelt õppis ta pool aastat, vahetult aprillirahutuste järel, Venemaal Voroneži ülikoolis. „See oli vaimustav kogemus. Õppisin tundma vene lasti ja vene kultuuri ning õppisin ka keele selgeks,“ ei jõua Eric oma elu üht huvitavamat seika ära kiita ja täheldab, et vene inimesed on vastutulelikud ja soojad ning sealne elu pole pooltki nii hull kui riigi poliitika ja Kremli ajalugu.

Poliitikasse ja ajakirjandusse ei kipu

Kuigi Ericu tutvused, kogemused ja sõnaosavus kuluksid ära nii mõnelegi riigimehele või sulese pale, on need alad vähemalt esialgu Ericu huvispektrist väljas. Kui veel hiljuti õppis Eric Tartu Ülikoolis samaaegselt õigust ja semiootikat, ei suutnud

kumbki valitud eriala piisaval määral rahuldada tema huvi ühiskonna vastu. Nii tuli ettevõtlikul noormehel kaks aastat tagasi idee mõnda aega ka ajakirjanikuametit proovida. „See on Eesti fenomen, et noored saavad palju katsetada,“ on ta otsusega ennast toimetusele julgelt välja pakkuda ja saadud kogemusega rahul. Siiski tunnistab ta, et esialgsel hoogu hakkas pidurdama nn neljanda võimu liialt äriiline reaalsus. „Ajakirjandus on sisemaailmas kuidagi tühi,“ leiab ta. „Minu ülesanne toimetuse ajakirjanikuna ei saaks olla vaid lugejate harimine, vaid ka lehe müümine. See on paratamatu, turul on nii,“ möönab ta ja lisab, et täiendab viimasel ajal kirjutamistuhina korral hoopis isiklikku ajaveebi.

Samas ei tee Eric meediast erandit ning leiab, et väärtuste kriis eksisteerib ka teistes sfäärides. „Näiteks poliitika pole kindlasti tänases Eestis see koht, kus oma ideaale ellu viia, sest võimust on saanudki vaid võimu taastootev mehhanism,“ arvab ta ja avaldab vastumeelsust võtta pähe ühepoolseid, parteiideoloogide poolt ülalt-alla kultiveeritud seisukohti. „Ma näen, et on teisi võimalusi,“ jääb ta kindlaks oma visioonile ühiskonda kodaniku ja kogukonna tasandil mõjutada.

Kogu elu veel ees

Hetkel püüab Eric aga pigem aega maha võtta ja tulevikuplaanide üle mõtiskleda. „Minu jaoks on üsna harjumuspäratu mitte teada, mida edasi teha kavatsen,“ nendib ta siiski liigselt muretsemata. „Eks kõigest kasvab ajapikku välja ning ühel hetkel peab olema valmis eluga edasi minema ja valikuid tegema,“ sõnab ta seniste tegemiste jätkamise kohta, eriti kuna kõiksugu huvitavaid ideid tuleb peale. Näiteks hiljuti loodud Kommunisti Kuritegude uurimise Sihtasutus, mille rahvusvahelist konverentsi Eric hiljuti korraldas. „See teema huvitab mind ja ehk saavad sealt mõned huvitavad sündmused alguse,“ mõtiskleb ta. Kiirustada noormees aga siiski ei kavatse, vaid püüab olla võimalikult palju käesolevas hetkes ja nautida inimesi oma ümber. „Küll kunagi jõuab ajalugu ka kirjutada, nagu ütles kunagi mu vene keele õpetaja,“ tsiteerib ta. **ek**

Ericu mõtteid päevakajalistel ning ühiskondlikel teemadel leiab aadressilt erickatskowski.blogspot.com ning organisatsiooni Tegusad Eesti Noored tegemistest saab lugeda kodulehel www.ten.ee

Tegusad Eesti Noored:

on noorte loodud ja juhitud üle-eestiline organisatsioon, mille missiooniks on suurendada Eestimaa noorte ühiskonnateadlikkust ja omaalgatust nii riigi kui Euroopa tasandil. Seda missiooni viib ühendus ellu kolme tegevussuuna kaudu: noorte omaalgatuslikud ettevõtmised, demokraatiakool ja Euroopa Noorteparlament Eestis.

Euroopa Noorteparlament:

(European Youth Parliament ehk EYP) on katusorganisatsioon, mis viib aastas läbi kolm üleeuroopalist 250 osalejaga istungjärku. Nii TENi kui EYP ametlik esindaja Eestis korraldab igal aastal üleriigilise Eesti sessiooni, kus arutatakse välisdelegatsioonide osavõtul inglise keeles Euroopa ja maailma tasandi teemasid. Silmapaistvaimad noored saadab TEN rahvusvahelistele, regionaalsetele või teiste riikide rahvuslikele sessioonidele.

www.ten.ee

TEKST: KADRI KULL
FOTOD: EUROOPA KOMISJON

Loovuse
ja innovatsiooni
Euroopa aasta 2009

Päevaga
läbi Euroopa!

Euroopa päeval, 9. mail on kõigil huvilistel taas võimalus asuda ühepäevasele harivale ja lõbusale seiklusele läbi terve Euroopa, lahkumata seejuures Tallinna piirest. Avatud on nii liikmesriikide saatkonnad kui ka Euroopa Liidu Maja, et pakkuda meeolukat jalutuskäiku erinevatesse kultuuridesse.

Saatkonnahooned on üsna salapärased kohad, kuhu üldjuhul pääsevad vaid asutusega seotud inimesed. Mai teisel laupäeval avaneb aga kõigil arhitektuurihuvilistel ja muidu uudishimulikel linnakodanikel võimalus nende väarikate hoonetega lähemalt tutvuda. Kokku on võimalik osa võtta põnevatest tegevustest pea kahekümnes saatkonnas ning Euroopa päeva põhiüritusest Tammsaare pargis.

Kuna käesolev aasta on nimetatud Euroopa loovuse ja innovatsiooni aastaks, kutsuvad kõik saatkonnad sellesama teema aasta egiidi all osalema huvitavates ettevõtmistes. Tutvustatakse riikide innovaatilisi saavutusi ja loovaid lahendusi. Saatkondades esinevad muusikud, näidatakse filme ning üles on seatud temaatilised kunstinäitused.

Tule ja leiuta ise!

Tammsaare pargi suurüritusel astuvad terve päeva vältel üles erinevate riikide kultuuride ning innovatsiooniga seotud artistid, sündmuse peaesinejaks on eestlastele tuntud eurolaulik Dave Benton. Igal saatkonnal on linnasüdame rohelusse üles seatud

oma telk, kus võimalik tutvuda innovaatilise väljapanekuga, osa võtta erinevatest viktoriidest ning vestelda saatkonna töötajatega.

Eesti riiki esindab sel korral Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS), kellel kanda tänavuse innovatsiooniaasta koordinaatori roll. Küllastajatel on võimalus näha ja kuulda miks Eesti on IN, selle üle arutleda ning jagada ka näpunäiteid, kuidas oma jõududega innovaatilises tegevuses kaasa lüüa.

Kõigil suursündmuse külalistel on pargis võimalik teha vanast midagi uut ehk õppida looma taaskasutamise põhimõttel. Selleks on terve päeva vältel avatud vastavaeesmärgilised töötoad. Unustatud ei ole ka lapsi, kelle jaoks on avatud lasteala, kus toredate juhendajate käe all õpitakse uusi oskusi ja teadmisi ning lustitakse ühiselt.

Pungil täis loovust ja innovatsiooni

Euroopa Liidu Majas (Rävala 4) töötavad igapäevaselt ürituse peakorraldaja Euroopa Komisjoni esindus ning Euroopa Parlamendi infobüroo. Küllastajatel on võimalik vaadata lõbusat karikatuuride näitust „Eesti 5 aastat Euroopa Liidus – EL karikatuuridel“,

mis on kokku pandud parimatest viimase viie aasta jooksul Eesti ajakirjanduses ilmunud Euroopa Liidu teemalistest karikatuuridest. Kohapeal tutvustavad teaduse lõbusat külge ala asjatundjad, läbi viiakse ELi teemalisi viktoriine ning lastel on võimalus õppida tegema taaskasutuse põhimõttel huvitavaid mänguasju.

Mängupassiga Euroopasse

Selleks, et jalutamine eri sündmuste vahel oleks veelgi põnevam, on võimalik kaasa lüüa passimängus „Päevaga läbi Euroopa“. Passi koos juhendi ja kaardiga saab kaasa haarata ükskõik millises üritusega seonduvast paigast ning seejärel saab igast esindusest võtta vastava riigi lehele templi. Kui koguda templeid kokku 17 tükki, saab osaleda 15. mail toimival loosimisel, kus auhindadeks on kolm reisirahakäik Tallinnas 15 000, 10 000 ja 5000 krooni.

Reisirahakäik võitjatel on võimalik valida ise nii Euroopa-sisese reisi aeg kui ka koht ning ülejäänud aitab ellu viia reisibüroo. Nii et, tule ja tee ühepäevasest lõbusast ja harivast jalutuskäigust Tallinnas tõeline puhkuse- või kultuurireis Euroopasse! **ek**

Euroopa päeva pidustused juurviljahelide saatel

Tänavust Euroopa päeva tähistatakse Tartu Raekoja platsil omanäolise ja põneva kontserdiga. Loovuse ja innovatsiooni aasta egiidi all on 9. mail toimuva tasuta kontserteduse peaesinejaks Viinist pärit uuendusmeelne The Vegetable Orchestra (Juurviljaorkester), kelle repertuaar tuuakse küllastajateni värsketest juurviljadest tehtud muusikariistade vahendusel.

The Vegetable Orchestra (www.vegetableorchestra.org) on tänaseks tegutsenud juba rohkem kui aastakümne jagu: kõik sai alguse 11 aastat tagasi, mil grupp hakkajaid tudengeid mõtles tuua muusikamaailma midagi hoopis teistsugust kui senini kuulnud ja nähtud.

Ülemaailmselt muudkui kasvav öko-elustiil otseselt orkestri idee eesmärkidega seotud ei ole. „Projekti kannab idee luua helisid mittemusikaalsetest materjalidest – paigutada toitu defineerivad ja heliloomes juures täiesti tavatult juurviljad muusikalisse konteksti,“ rääkis orkestri muusik Matthias Meinharter. Kodulinna Viinis olles kasutatavad innovaatilised muusikud proovide tegemiseks neid juurvilju, mida hangitakse kurikuulsalt kohalikult Naschmarkti turult. „Meie jaoks on kõige olulisem juurviljade visuaalne külg: millised nad välja näevad ja kui suured nad on,“ selgitab Meinharter ning lisab, et tuuril olles ostavad nad vajalikke „instrumente“ kohalikelt talunikelt, mis võib vahel ka probleemiks osutuda kuna kõiki tarvlikke pille igas maailma otsas ei kasva. „Nii et meie bänditegemine on kasvavalt väga innovaatiline – sageli tuleb kasutada asendusinstrumente, mis teevad lõpp-tulemuse seda huvitavamaks!“

Lisaks täiesti uudele akustilisele elamusele, kostitatakse kõiki uudishimulikke ja lõbujanulisi küllastajaid maitstva ning tervisliku juurviljasupiga. Omanäoliselt ettevõtmiselt on võimalik mälestuseks osta ka orkestrantide juurviljadest tehtud muusikainstrumente.

Mis Tartus veel toimub?

Käesoleval aastal tähistatakse Eestis ka Euroopa Liitu kuulumise viiendat aastapäeva ning Eesti Euroopa Liikumine annab üle iga-aastase kõigiti auväärse aasta eurooplase tiitli.

Pidupäeva hommikupoolikul peetakse 7. juunil toimuvatele Euroopa Parlamendi valimistele pühendatud kuusosalise debati kolmas voor, kuhu on esinema oodatud kõigi valimistele registreerunud parteide esindajad. Euroopa Parlamendi infobüroo juhataja Kadi Herküli sõnul on Tartus toimuva ümarlaua teemadeks haridus ja uuenduslikkus. „Ja kus siis veel, kui mitte heade mõtete linnas just neil teemadel vaielda!“ lisab Herkül. Pärast Euroopa päeva jätkub debatisari Jõhvis, Jõgeval ja Võrus, kus tulevad kõne alla tarbijakaitse, keskkond ja Euroopa Liidu piirid.

Euroopa Liidu teemanädala raames pakutakse Tartu linna haridusametust noortele võimalust saada seitsme päeva jooksul läbi erinevate tegevuste teada uut ja huvitavat Euroopa Liidu liikmesriikide kohta. Kooliõpilased ja tudengid saavad rinda pista videofilmide konkursil ning Eesti kooliõpilaste võitlusturniiril Hugo Treffneri Gümnaasiumis. **ek**

TEKST: KERTTU KONGAS
FOTOD: ANNA STÖCHER

Paljud asjad on meid ümbritsevas maailmas muutunud niivõrd tavaliseks, et me sageli ei oska nende olemasolu hinnatagi. Viis aastat Euroopa Liidus on saanud meile sama loomulikuks kui iseseisev riik. Oma igapäevategemistes sellest enamasti ei mõelda. Ometi ei tohiks me heaolu kasvades unustada, et kõik olemasolev pole meile kergelt kätte tulnud.

Eestit seovad Euroopaga sarnased väärtused ja kultuuriline taust ning majanduslikud ja poliitilised sidemed. Tulemuslik koostöö ja ühised ettevõtmised aitavad meil ühistunnet hoida ja süvendada. Seda eesmärki teenib ka igakevadine Euroopa päev.

Mul on hea meel, et innovatsiooniaastal tähistatakse Euroopa päeva Tartus, heade mõtete linnas, kus ülikoolid, teadus- ja arendusametused pakuvad soodsat kasvupinda väärt ideedele.

Kutsun kõiki tartlasi ja külalisi 9. mail Euroopa päevast osa saama ja tunnetama Euroopa ühtset vaimu!

Tartus näeme!
Urmas Kruuse
Tartu linnapea

Pandivere paeriik allikate allikal

TEKST JA PILDID: MAI VÖÖRMANN

Aasta oli 2005, kui kuus valda Emumäel, Pandivere kõrgustiku kõrgeimal mäel, käed löid ja ühistööd tegema hakkasid. Nüüd on aasta 2009 ja PAIK-i (Pandivere piirkond) kuulub vahepealsete liitumiste tulemusena neli valda – Tamsalu, Laekvere, Väike-Maarja ja Rakke, neile lisaks veel MTÜ-sid ja ettevõtteid. Kokku 34 liiget.

Pandivere koostöölepingu allkirjastamine 27. juunil 2005.

Kohalik rahaühik 1 paero

Pandivere sünnikivi

PAIK-ieestvedaja Aivar Niinemägi annab Pandivere patrioodina alustuseks ülevaate siinse piirkonna omapärasest. Jah, pandiverelastel on, millega kiidelda. Pandivere kõrgustikon eesti rahvuskivi paekivi sünnikoht, Porkumis on Eesti ainuke paemuuseum.

Siin leidub nii tasast maad kui kungaste vahel leiduvaid lohke, mida rahvas Kalevipoja hobuse jalajälgedeks kutsuvad. Siin asub Ebavere mägi, mille kohta on kogutud hulgaliselt legende ja muistendeid, ka imekaunid Porkuni ja Äntu järved, hulk allikaid, paksud metsad, sood.

Sügav kultuurilugu

Kuid tuntud on ka siitkandi inimesed. „Eks me oma moto „Pandivere paeriik allikate allikal“ teise poolega tahamegi rõhutada siinse kandi sügavat kultuurilugu,“ selgitab Niinemägi. Nimekiri on tõesti aukartustäratav: meresõitjad Adam Johann von Krusenstern, Friedrich Benjamin Lütke, astronoom Friedrich Georg Wilhelm Struve, võrdleva embrüoloogia rajaja Karl Ernst von Baer, legendaarne maadleja Georg Robert Lurich, kirjanikud Jakob Liiv ja Eduard Vilde, luuletaja Kersti Merilaas. Oskar Luts alustas Kevade kirjutamist Rakkes ja Anton Hansen Tammsaare käis kihelkonnakoolis Väike-Maarjas. Nimekiri on pikemgi. Kõike seda kuulsust ja ilu tahetakse Eesti rahvale taas meelde tuletada. Nii plaanitakse hakata PAIK-i eestvedamisel korraldama huvilistele jalgsi- või jalgrattamatku ning bussireise. Kavas on kokkulepitud päevadel hakata Tamsalu,

Kiltsi ja Rakke raudteejaamades vastu võtma grupe, et neid siis kohalikele matkaradadele viia. Kaasas on giid, päeval saab süüa ja sihtpunktis ootab vastas buss. Täisteenindus, nagu tänapäevale kohane.

Kohalik raha – paero

Kõik see maksab kaks paerot. Paero on kohalik raha, mille sünnipäevaks on 30. jaanuar 2009. Nime tähenduse lahkamist sobib alustada nii sõnadest paas ja Baer kui ka euro. Üks on kindel – 1 paero maksab 166 krooni, sest just nii mitu meetrit kõrge on Emumägi. Esimene reis läheb siiski kallimaks, sest lisaks reisimaksusele tuleb soetada paekivist paero füüsiline raha, mille edasisel ettenäitamisel võib Pandivere mail teenustest allahindlustki saada.

PAIK mõtleb aga veelgi kaugemale. Mõtleb sellele, kuidas paekonverentside ja teiste meie rahvuskiviga seotud üritustega riiklikule orbiidile lennata. Kui sel aastal korraldatakse piirkondlik paeaasta, siis 2010. aasta tahetakse kuulutada Virumaa paeaastaks, et siis 2011. aastal, mil Eesti Vabariigi pealinn on Euroopa kultuuripealinnaks, üle-Eestilist paeaastat tähistada. „Tahame anda oma panuse Euroopa kultuuripealinna õnnestumisse,“ võtab Aivar Niinemägi PAIK-i sihid lihtsalt kokku. Miks mitte ka paesümfoonia või –oratooriumiga kultuuriaastat tähistada – ideedepuuduse käes siitkandi inimesed ei kannata.

Erinevad tegevussuunad

Peale turismi ja kohaliku kultuuri väärtustamise on ühendusel ka hulk teisi tegevussuundi. Töögrupe on palju, nendega on haaratud kõige erinevamad tegevusalad: keskkond, infrastruktuur, sport, vaba aeg, külaliikumine, ettevõtlus, turism, sotsiaaltöö, haridus, noortetöö, ka juriidilised küsimused jne. Kõik see väljendub konkreetsetes tegevustes, mille nimekiri on aasta-aastalt pikenenud. Küsimus ei ole aga siiski niivõrd mahukamas ürituste nimekirjas, vaid selles, et jõutakse sisuliste küsimuste tõstatamise ja neile lahenduste otsimiseni. „Ühiselt korraldati olmejäätmete konkurss, palgati keskkonnainspektor, võeti vastu piirkonna arendamise strateegia, ka turismi arengukava,“ tõstab Niinemägi suurest hulgast tegevustest esile vaid mõned olulisemad.

See ei tähenda, et näiteks uue töölepingu eaduse selgitamine, sotsiaaltöötajate koolitamine, külaliikumise toetamine, tööettevõtjatega või bioenergia võimaluste tutvustamine vähemtähtis oleks. Tööga jõutakse tööpoolest rohujuuresandile. Olgu selle tunnistuseks külakonverentsid Ärinal ja Nadalmas, PAIK-i tutvustus Tamsalu Gümnaasiumis, Simuna-Laekvere rahvajooks või mõni muu üritus eelmisest aastast.

Aktiivne on ka välitegevus – tutvustatakse ennast ja õpitakse teiste kogemustest. Käidud on Soomes, Poolas, Leedus. PAIK täidab ka programmi LEADER kohaliku tegevusgruppi rolli. Üks PAIK-i

finantseerimise allikas ongi LEADER, kuid raha on saadud ka INTERREG III c programmist (Tamsalu valla kaaspartner), vallad maksavad ka liikmemaksu.

Ühistegevuse vajalikkus

Töörühmad käivad koos vastavalt vajadusele. Siin ei tegutseda linnukeste pärast, vaid kõik tehtav kasvab välja elust enesest. Kõige selle keskpunktis on kaks inimest – Aivar Niinemägi ja Elle Allik. Nemad kahekesi teevad ära organiseerimistöö, esitavad aruanded, ergutavad inimesi tegutsema, otsivad kontakte. Rakked ei olda mitte viis, vaid kui vaja, siis ka seitse päeva nädalas. „Põhjus on lihtne – kuna paljud inimesed käivad tööl Tallinnas, siis sobivad neile kokkutulemiseks vaid nädalavahetused,“ selgitab Elle Allik töökorraldust.

Edu võti peitub eestvedajates, aga veelgi enam PAIK-i 34-s liikmes, kes igaüks omal moel ühistegevustele öla alla paneb. Edu on tulnud veidi enam kui kolme aastaga. „Kui kaks aastat tagasi korraldasime mingi ürituse või koolituse, siis olime ikka nii tundmatud, et osalejaid jäi teinekord väheks,“ selgitab Allik. „Teistest raskemini tulid kaasa ettevõtjad. Kui me aga nüüd korraldame koostöös vallavalitsuste ja volikogudega ettevõtluspäevi, siis on osavõtt olnud päris aktiivne. Järelikult oleme vajalikud.“

Alguse valudest ollakse üle. PAIK-i pole mitte lihtsalt märgatud, vaid temata ei kujutata piirkonna arengut enam ette. Tamsalu vallavanem Toomas Uudeberg soovib aga haldusreformide kavandajatel PAIK-ilt õppida. Ühistegevust teadagi. **ek**

Mida annab PAIK Pandivere piirkonnale?

Reet Maadla, Avanduse Külaseltsi ja Simuna Naisteklubi eestvedaja:

PAIK on erakordselt vajalik. Minu meelest on ühine tegutsemine külade ümarlauas andnud palju teadmisi oma piirkonna kohta, loonud uusi võimalusi üksteist tundma õppida ja sundinud ennast ka tegutsema. Kui sa ikka näed, et kusagil mujal tehakse midagi head, siis tuleb endal ka tahtmine proovida. Oleme siin kõik nagu üks pere. Kui kellelgi on õnnestunud projekti raames midagi vajalikku ja praktilist muretseda, siis ei peeta paljudeks seda ka teistele laenata. Olulised on ka PAIK-i korraldatud välissõidud. Üks asi on turismiobjektide külastus, teine asi suhtlemine sealsete inimestega. Nii õpime jälle midagi uut.

Toomas Uudeberg, Tamsalu vallavanem, MTÜ PAIK juhatuse esimees:

MTÜ PAIK on tegutsenud suhteliselt lühikest aega. Kuid selle aja jooksul on suudetud nelja valla – Tamsalu, Väike-Maarja, Laekvere, Rakke – arendustegevus käima lükata. Väga oluline on piirkonna eri tegevusvaldkondade (keskkond, ettevõtlus, haridus, kultuur ja sport, turism, sotsiaalvaldkond jne) viimine koostööle, tehes seda piirkonna terviklikku arengut silmas pidades. PAIK on ka LEADER meetme kohalik rakendusüksus. Kui vaadata Eesti haldusjaotuse võimalikke arenguid, siis minu arvates ongi PAIK see tööpiirkond, mis lähemate aastate jooksul võib üheks omavalitsuseks liituda.

Margo Klaasmägi, Laekvere Vallavolikogu esimees, Artiston OÜ juhatuse esimees:

Pandivere koostööpiirkonna omavalitsused teevad koostööd selle nimel, et kasutada piirkonna ressursse otstarbekamalt ja tagada piirkonna stabiilne areng, tõsta konkurents- ja investeerimisvõimet ning mainet. Tunda paremini oma naabrit, märgata seda, mis on hästi, märgata võimalusi ja kitsaskohti, õppida teistelt, leida koos lahendusi, väärtustada ja hoida alal ühiseid traditsioone, tõsta elukvaliteeti koostööpiirkonna küldes ja keskustes. Ettevõtjana tõstan esile väikeettevõtluse tugisüsteemi arengu toetamist, tööjõu arendamist ja koolitust. Välja on selgitatud potentsiaalsed ettevõtlusalad, asutud arendama infrastruktuuri ja ettevõtlusalasid müügiks ette valmistama.

Eurovisioonisegadik

Selles tähesegadikus on peidus terve rida võidulaule ja nende esitajaid Eurovisiooni lauluvõistluse ajaloost. Kui Te olete kõik nad üles leidnud ja maha kriipsutanud, siis jääb Teil 14 kasutamata tähte. Nendest saab kokku lugeda ühe Eestit esindanud eurolaulu pealkirja.

“Abanibi!” (1978) * ABBA (1974) * “Dansevise” (1963) * “Ding-a-dong” (1975) * “Een beetje” (1959) * “Everybody” (2001) * “Fly On The Wings Of Love” (2000) * France Gall (1965) * “Hallelujah” (1979) * “Hold Me Now” (1987) * Isabelle Aubret (1962) * “I Wanna” (2002) * Johnny Logan (1980, 87) * “La det swinge” (1985) * Lordi (2006) * “Love Shine a Light” (1997) * Massiel (1968) * “My Number One” (2005) * “Net Als Toen” (1957) * “Nocturne” (1995) * “Puppet On a String” (1967) * “Refrain” (1956) * “Rock`n`Roll Kids” (1994) * Ruslana (2004) * Sandie Shaw (1967) * Teach-In (1975) * “The Voice” (1996) * Udo Jürgens (1966) * “Un premier amour” (1962) * Vicky Leandros (1972) * “Why Me” (1992)

D	E	G	N	I	R	T	S	A	N	O	T	E	P	P	U	P	L	I
R	S	A	A	L	M	S	D	I	K	L	L	O	R	N	K	C	O	R
U	I	A	N	O	S	O	R	D	N	A	E	L	Y	K	C	I	V	U
O	V	J	N	R	E	G	N	I	W	S	T	E	D	A	L	O	E	S
M	E	O	A	D	N	E	N	O	R	E	B	M	U	N	Y	M	S	L
A	S	H	W	I	I	A	N	E	O	T	S	L	A	T	E	N	H	A
R	N	N	I	D	B	E	J	T	E	E	B	N	E	E	O	Y	I	N
E	A	N	F	B	M	A	S	S	I	E	L	N	N	A	E	D	N	A
I	D	Y	A	D	I	N	I	H	C	A	E	T	R	B	C	O	E	R
M	G	L	L	A	G	E	C	N	A	R	F	W	U	A	I	B	A	E
E	V	O	L	F	O	S	G	N	I	W	E	H	T	N	O	Y	L	F
R	H	G	G	N	O	D	A	G	N	I	D	Y	C	I	V	R	I	R
P	H	A	L	L	E	L	U	J	A	H	H	M	O	B	E	E	G	A
N	S	N	E	G	R	Ü	J	O	D	U	T	E	N	I	H	V	H	I
U	I	S	A	B	E	L	L	E	A	U	B	R	E	T	T	E	T	N

Võida auhind!

Saada ristsõna vastus ja võida auhinnaks ELi meeneid.

.....
.....

Soovin tellida Eurokrati tasuta koju.

Nimi

Address

.....

Eelmise ristsõna võitjad: August Raudvassar, Martin Sandermat, Harri Lutsius, Maimu Sisask, Heljo Juntson, Mai Luik, Malle Järve, Erki Toomla, Ain Arend, Ants Kala, Lembit Jürgenson, Hingi Uue, Avo Põdra, Kristiina Vaht, Anton Laidmets, Mari Vares, Gertrud Kinna, Väino Talzi, Helle Gans, Christy-Mary Kipper
Euroopa Komisjoni Eesti esindus võtab kõigi võitjatega ühendust.

Vastused palume saata
EUROOPA KOMISJONI
ESINDUS EESTIS
RÄVALA 4
TALLINN 10143

või tuua lähimasse
Europe Direct infopunkti
(aadresse vt lk 3).

